

Con. 4252-09.

RK-3023

(3 Hours)

[Total Marks : 100]

N.B. : Figures to the right indicate full marks.

1. Answer the following :- 20
- When can an acceptance of proposal be revoked ?
 - What is consideration as defined under Indian Contract Act ?
 - When does silence amount to fraud ?
 - Can a person on attaining majority ratify an agreement made by him during his minority ?
 - What is the effect of an agreement in restraint of trade ?
 - What is anticipatory breach of contract ?
 - What is the effect of commercial impossibility on the contract ?
 - Under Specific Relief Act, what is alternative relief in a suit for specific performance ?
 - When can rescission of a contract be adjudged ?
 - Who can obtain specific performance of a contract ?
2. Write short notes (any four) :- 20
- Appropriation of payments.
 - Essentials of Government Contracts.
 - Reasonable notice of terms under standard form contracts.
 - Undue - influence
 - Declaratory decrees
 - Rectification of instruments.
3. Answer the following giving reasons (any two) :- 12
- Two wrestlers agreed to a wrestling match on the condition that the party who fails to appear on the day fixed was to forfeit 500 rupees to the opposite party, and the winner was to receive 1125 rupees out of gate money. The defendant failed to appear, therefore, plaintiff sued him for 500 rupees. The defendant pleaded that the agreement was void as it was in the nature of a wagering agreement.
 - What are the effects of wagering agreement?
 - Will the plaintiff hereinabove succeed ?
 - The plaintiff wrote a letter to his nephew to buy his horse. He also mentioned in the letter, "If I no more here from you, I shall consider that the horse is mine for 5000 rupees." The nephew did not give any reply to his uncle but he told the defendant (auctioneer) not to sell the horse, thus he intended to reserve the horse for his uncle. But the defendant sold the horse by mistake. The plaintiff, thereupon sued the defendant i.e. auctioneer for conversion.
 - Is there any contract exist between uncle and the nephew for buying and selling the horse ?
 - Is the communication of acceptance by the nephew to the auctioneer valid ?

[TURN OVER

- (c) (i) A pledges certain jewellery to B to secure loan. B disposes of the jewellery before he is entitled to do so. A without having paid or tendered the amount of loan, sues B for possession of jewellery. Will A succeed ?
- (ii) A contracts to sell land to B for 50,000 rupees. A, afterwards conveyed the same land to C for 60,000 rupees and C had the notice of original contract between A and B. What is the remedy to B ?

4. Answer the following (any four) :-

- (a) Briefly discuss "certain relations resembling those created by contract" in the light of provisions of Indian Contract Act.
- (b) Define void agreement. State and explain briefly the agreements which have been expressly declared void under Indian Contract Act.
- (c) What is a standard form contract ? What are the various modes to protect individuals against possibility of exploitation inherent in such contracts ?
- (d) Discuss the doctrine of frustration of contract with the help of decided cases.
- (e) Discuss the law relating to recovery of possession of immovable property under Specific Relief Act.
- (f) What is perpetual injunction ? When is perpetual injunction granted ? Distinguish between perpetual and temporary injunction.

48

(मराठी रूपांतर)

सूचना : प्रत्येक प्रश्नाचे गुण उजव्या बाजूला दिले आहेत.

१. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या :-

- (अ) प्रस्तावाचा स्वीकार कधी रद्द होऊ शकतो ?
- (ब) भारतीय कराराच्या कायदानुसार प्रतीफलाची व्याख्या द्या ?
- (क) मुग्धतेचे (Silence) कपट कधी होते ?
- (ड) एखाद्या व्यक्तीने सज्जान नसतेवेळी केलेला करार ती व्यक्ती सज्जान झाल्यावर त्या कराराचा स्वीकार करू शकते का ?
- (इ) व्यवसाय भंग करणाऱ्या कराराचा परिणाम कोणता ?
- (य) आगाऊ करारभंग म्हणजे काय ?
- (र) कराराच्या व्यवसायिक अशक्यतेचा परिणाम कोणता ?
- (ल) विशिष्ट दिलासा कायदानुसार विशिष्ट अंमलबजावणी खटल्यामध्ये पर्यायी दिलासा कोणता ?
- (व) करार रद्द करण्याबाबत न्यायालयीन निर्णय कधी होतो ?
- (श) विशिष्ट अंमलबजावणी करार कोणास मिळू शकतो ?

२०

संक्षिप्त टिपा द्या (कोणत्याही चार) :-

- (अ) परतफेडीचे समायोजन
- (ब) सरकारी करारातील महत्वाचे घटक
- (क) प्रमाणभूत नमुन्याच्या मुलभूत करारानुसार अटीचे वाजवी पत्रक
- (ड) अनुचित प्रभाव
- (इ) घोषणात्मक हुकूमनामा
- (फ) दस्तऐवजाची दुरुस्ती.

२०

३. खालील प्रश्नांची कारणासहित उत्तरे द्या :-

- (अ) दोन कुस्तीगीरांमध्ये कुस्तीच्या सामन्याबाबत काही शर्तीवर करार झाला कि जो पक्ष ठरविलेल्या दिवशी या सामन्यास हजर रहाणार नाही त्याचे ५०० रुपये विरुद्ध पक्ष जप्त करेल आणि जे त्याला प्रवेश फि मधून रुपये ११२५/- देण्यात येतील. प्रतीवादी गैरहजर राहिला म्हणून वादीने त्याच्यावर रुपये ५००/- साठी दावा दाखल केला. प्रतीवादीने असा मुद्दा मांडला कि हा करार वैध आहे कारण तो पैजेच्या स्वरूपात आहे.

१२

(१) पैजेच्या कराराचे परिणाम कोणते ?

(२) वादी वरील बाबीत यशस्वी होईल का ?

- (ब) वादीने आपला घोडा विकत घेण्यासाठी आपल्या पुतण्यास एक पत्र लिहिले. त्याने त्या पत्रात असे नमूद केले की, तुझ्याकडून याबाबत कोणतीही सूचना न आल्यास हा घोडा रुपये ५०००/- मध्ये माझा होईल. पुतण्याने आपल्या काकास कोणतेही उत्तर दिले नाही. परंतु, त्याने प्रतिवादीस (लिलाव करणाऱ्यास) घोडा विकू नये असे सांगितले. अशारीतीने तो घोडा आपल्या काकांसाठी राखून ठेवावा असा त्याने विचार केला परंतु; प्रतिवादीने चूकीने तो घोडा विकला. वादीने त्यानंतर प्रतिवादीवर (लिलाव करणाऱ्यावर) दावा दाखल केला.

(१) घोडा विकत घेणे किंवा विकणे याबाबत काका व पुतण्या यामध्ये कोणता करार अस्तित्वात आहे का ?

(२) पुतण्याकडून लिलाव करणाऱ्यास कळविण्यात आलेला स्वीकार वैध आहे का ?

- (क) 'अ' ने कर्ज घेण्यासाठी काही दागिने 'ब' कडे गहाण ठेवले. 'ब' ने ते दागिने विकण्याच्या अधिकार प्राप्त होण्या अगोदरच विकून टाकले. 'अ' ने कर्जाच्या रकमेची परतफेड करण्या-अगोदरच ते दागिने मिळविण्यासाठी 'ब' वर खटला दाखल केला.

(१) 'अ' यामध्ये यशस्वी होईल का ?

(२) ५०,०००/- रुपयास जमीन विकण्यास 'अ' ने 'ब' शी करार केला. 'अ' ने त्यानंतर ती जमीन 'क' ला ६०,०००/- रुपयास विकली. 'अ' व 'ब' मध्ये झालेला मूळ करार 'क' ला माहित होता.

ब ला यावर उपाय कोणता ? ५/२ २५/१०

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतेही चार) :-

(अ) "काही संबंध कराराने निर्माण केलेल्या संबंधासारखे असतात." वरील वाक्य भारतीय कराराच्या कायद्याच्या तरतूदीनुसार स्पष्ट करा.

(ब) अवैद्य करार म्हणजे काय ? भारतीय करार कायदानुसार प्रत्यक्षरित्या अवैद्य ठरविलेले करार स्पष्ट करा. $\frac{1}{2} \times 100 = 50$

(क) प्रमाणभूत स्वरूपाचा कायदा म्हणजे काय ? कराराच्या प्रमाणभूत नमुन्यामध्ये पिळवणूकीची उपजत शक्यता असल्यामुळे त्याविरूद्ध कुठले विविध संरक्षणाचे प्रकार आहेत ?

(ड) अशक्य कृत्य करण्याच्या (फ्रस्ट्रेशन) कायद्याचे तत्त्व न्यायालयीन खटल्यांच्या आधारे स्पष्ट करा.

(इ) विशिष्ट दिलासा अधिनियमानुसार अहस्तांतरणीय मालमत्ता मिळविण्याविषयक कायदेशीर तरतूदींची चर्चा करा.

(ई) परपेच्युअल मनाई आदेश म्हणजे काय ? परपेच्युअल मनाई आदेश कधी दिला जातो ? परपेच्युअल मनाई आदेश व अस्थायी मनाई आदेश यामधील फरक स्पष्ट करा.

(N.B. Figures to the right indicate full marks.)

1. Answer the following :— 20
- When is communication of proposal said to be complete ?
 - What is novation of a contract ?
 - What is the liability of a person to whom money is paid by mistake or under coercion?
 - What is coercion as defined under Indian Contract Act ?
 - What is the effect of an agreement in restraint of marriage ?
 - What are the effects of mistake of law under Indian Contract Act ?
 - What is rescission of a contract ?
 - What is mandatory injunction ?
 - When can cancellation of an instrument be ordered ?
2. Write short notes (any four) :— 20
- Minor's agreement
 - Agreement in restraint of trade
 - Misrepresentation
 - Quantum Meruit
 - Discretion of Court under Specific Relief Act
 - Recovery of possession of immovable property.
3. Answer the following giving reasons (any two) :— 12
- Plaintiff and his wife hired a room at a hotel and paid a week's rent in advance. When they went to occupy the room, there was a Notice on one of the walls to the effect that, "The proprietors will not themselves be responsible for articles lost or stolen unless handed to the managers for safe custody." Subsequently the plaintiff claimed damages due to loss of their property owing to the negligence of the hotel staff.
 - Whether plaintiff will succeed in the above circumstances ?
 - Whether the plaintiff is bound by the Notice of disclaimer on the wall ?
 - The plaintiff was a courier. He was engaged by the defendant to accompany him on a tour to commence on 1st May, 2010. On 1st April, 2010 the defendant wrote to the plaintiff that he has changed his mind and his services were no longer required.
 - When can plaintiff Sue the defendant in the above circumstances ?
 - Plaintiff wants to Sue the defendant after 1st May, 2010 but on 25th April, 2010 the tour is cancelled due to heavy flood. What would be the effect of this on the contract ?
 - A proceeding to USA, leaves his furniture in charge of B during his absence. B, without A's and authority, pledges the furniture to C, and C knowing that B had no right to pledge the furniture, advertises it for sale.
 - In what capacity C is holding furniture ?
 - What is the right of A against C ?
4. Answer the following (any four) :— 48
- "In a quasi contract, the promise to pay is always an implication of law and not fact." — Discuss.
 - Define consideration. Explain the doctrine of Privity of Contract with relevant cases and state exceptions to this doctrine.
 - "A proposal is the starting point of a contract". Discuss with reference to essential elements of a valid proposal.
 - Discuss the law relating to wagering agreements.
 - Under what circumstances can a person Sue for cancellation of an instrument ? How is cancellation of an instrument different from rectification ?
 - What is a declaratory decree ? What are the effects of a declaratory decree ?

(मराठी रूपांतर)

(उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात)

१. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या :-

- (अ) प्रस्तावाचा संवाद कधी पूर्ण होतो ?
 (ब) मूळ कराराचे नूतनीकरण म्हणजे काय ?
 (क) चूकीने किंवा जबरदस्तीने पैसे दिले गेलेल्या माणसाची आर्थिक जबाबदारी कोणती ?
 (ड) भारतीय कराराच्या कायदानुसार 'जबरदस्तीची' व्याख्या द्या.
 (इ) विवाहास निर्बंध घालणाऱ्या कराराचा परिणाम कोणता ?
 (फ) भारतीय कायद्याच्या करारानुसार 'कायद्यातील चुकांचा' परिणाम कोणता ?
 (ग) करार रद्द करणे म्हणजे काय ?
 (ह) बंधनकारक मनाईहुकूम म्हणजे काय ?
 (य) दस्तऐवज रद्द करण्याची आज्ञा कधी दिली जाऊ शकते ?

२. टिपा लिहा (कोणतेही चार) :-

- (अ) सज्ञान नसलेल्या व्यक्तिशी केलेला करार
 (ब) व्यापाराला प्रतिबंध करणारा करार
 (क) दिशाभूल
 (ड) योग्य असे प्रमाण (Quantum Meruit)
 (इ) विशिष्ट अंमलबजावणी कायदानुसार कोर्टाचा विशेष अधिकार
 (फ) अहस्तांतरणीय मालमतेची पुर्नगतीता.

३. खालील प्रश्नांची कारणासहित उत्तरे द्या (कोणतेही दोन) :-

- (अ) वादी व त्याच्या पत्नीने हॉटेलमध्ये एक खोली भाड्याने घेतली व एका आठवड्याचे भाडे आगाऊ दिले. जेव्हा ते त्या खोलीचा ताबा घ्यायला गेले तेव्हा एका भिंतीवर खालील सूचना लिहिलेली होती. "सुरक्षिततेसाठी एखादी वस्तू व्यवस्थापकाकडे दिली नाही व ती वस्तू हरविली किंवा चोरीला गेली तर हॉटेलमालक त्यास जबाबदार नाही". त्यानंतर हॉटेल कर्मचाऱ्यांच्या निष्काळजीपणामुळे वादीच्या काही वस्तू गहाळ झाल्या व वादीने मोबदल्यासाठी दावा दाखल केला :-
 (१) वरील परिस्थितीत वादी यशस्वी होईल का ?
 (२) 'हॉटेल मालक जबाबदार नाही' या सूचनेला वादी बांधिल आहे का ?
 (ब) वादी एक कुरीयर होता. १ मे, २०१० रोजी सुरु होणाऱ्या यात्रेसाठी सोबत म्हणून प्रतीवादीने वादीची नेमणूक केली. १ एप्रिल, २०१० रोजी प्रतीवादीने वादीस लिहिले कि त्याने आपले मूल बदलले आहे व त्याला आता त्याच्या सेवेची गरज नाही :-
 (१) वरील परिस्थितीत वादी प्रतीवादीवर कधी दावा दाखल करू शकतो ?
 (२) वादीस १ मे, २०१० रोजी प्रतीवादीवर दावा दाखल करायचा होता परंतु २५ एप्रिल, २०१० रोजी अतीपूरामुळे यात्रा रद्द झाली. याचा करारावर होणारा परिणाम सांगा.
 (क) 'अ' हा अमेरिकेकडे प्रस्थान करत असल्यामुळे आपल्या गैरहजेरीत त्याने आपले फर्निचर 'ब' च्या ताब्यात दिले 'ब' ने 'अ' च्या मान्यतेशिवाय ते फर्निचर 'क' कडे तारण म्हणून ठेवले आणि 'क' ला माहित होते की 'ब' ला तारण ठेवण्याच्या अधिकार नाही. क ने ते फर्निचर विकण्याची जाहिरात दिली :-
 (१) 'क' ने कुठल्या क्षमतेच्या स्वरूपात ते फर्निचर धारण केलेले आहे ?
 (२) 'अ' चा 'क' विरुद्ध असलेला अधिकार कोणता ?

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतेही चार) :-

- (अ) आभासी करारामध्ये पैसे देण्याची वचनबद्धता कायदाने सूचित असते ती वस्तूस्थितीवर अवलंबून नसते-स्पष्ट करा.
 (ब) प्रतिफल्यची व्याख्या द्या. वैयक्तिक कराराचा सिद्धान्त उदाहरणासह (खटल्यासह) स्पष्ट करा. सिद्धान्ताचे अपवाद सांगा.
 (क) 'प्रस्ताव कराराचा आरंभबिंदू आहे'. वरील वाक्याच्या आधारे प्रस्तावाच्या घटकांची चर्चा करा.
 (ड) पैजेच्या कराराचा कायदा स्पष्ट करा.
 (इ) कोणत्या परिस्थितीत दस्तऐवज रद्द करण्यासाठी एखादी व्यक्ती खटला दाखल करू शकते. दस्ताऐवज रद्द करणे हे दस्ताऐवज दुरुस्त करणे ह्यापासून कसे वेगळे असते ?
 (इ) घोषणात्मक हुकूमनामा म्हणजे काय ? घोषणात्मक हुकूम नाम्याचे परिणाम कोणते ?

(N. B. : Figures to the **right** indicate **full** marks.)

20

Answer the following :—

- (a) When can an offer be revoked ?
- (b) When does silence amount to fraud ?
- (c) When is consent said to be free ?
- (d) What is the effect of inadequacy of consideration upon a contract ?
- (e) What is breach of contract ?
- (f) When two or more persons make a joint promise, whom can the promisee compel to perform the promise ?
- (g) What is rectification of an instrument ? II
- (h) What are the circumstances under which a contract can be rescinded ? II
- (i) Upon whom is declaratory decree binding ? II
- (j) Upon whom specific performance can be enforced ? II

2. Write short notes (any **four**) :—

20

- (a) Novation
- (b) Coercion
- (c) Government Contracts
- (d) Theory of fundamental breach in standard form contract
- (e) Damages in lieu of or in addition to injunction II
- (f) Defence in a suit for specific performance of a contract. II

3. Answer the following giving reasons (any **two**) :—

12

- (a) The Plaintiff was an applicant for the post of Head Master in a school. The management passed a resolution appointing him, but the decision was not communicated to him. One of the members, however, in his individual capacity informed the plaintiff about the decision. The management subsequently cancelled their resolution. The plaintiff sued for the breach of contract.
 - (i) Had any contract arisen between the plaintiff and the school ?
 - (ii) Was acceptance validly communicated to the plaintiff.
- (b) **A**, by a registered document, promised to pay his wife **B**, a fixed sum of money for her separate residence, after referring certain quarrels and disagreements with her. However, subsequently **A** refused to do so.
 - (i) Whether **B** can enforce the above promise against her husband ?
 - (ii) What difference would it make if the above promise was made by **A** without referring the quarrels and disagreements ?
- (c) **A** is a landlord, whereas **B** is his tenant. The term of tenancy has expired, but **B** refuses to vacate the premises.
 - (i) What is the remedy available to **A** against **B** ?
 - (ii) What is the remedy available to **B** under specific Relief Act, who has been thrown out of premises forcibly by **A** ?

4. Answer the following (any **four**) :—

48

- (a) Discuss the law relating to wagering agreement.
- (b) What is a contingent contract ? Discuss the law relating to enforcement of contingent contracts.
- (c) "A stranger to consideration may sue upon the contract but not stranger to contract".—Comment.
- (d) When is a contract said to be induced by undue-influence ? When is a party deemed to be in a position to dominate the will of another ? What is the effect of undue influence on a contract ?
- (e) What is specific performance of a contract ? Discuss the contracts which are specifically enforced ? II

१. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या :—

- (अ) प्रस्ताव कधी रद्द केला जाऊ शकतो ?
- (ब) 'मुग्धता' लबाडी कधी होते ?
- (क) संमती मुक्त आहे असे कधी म्हटले जाते ?
- (ड) करारामधील अपून्या प्रतिफलाचा परिणाम काय असतो ?
- (इ) कराराचा भंग म्हणजे काय ?
- (ई) जेव्हा दोन किंवा अधिक व्यक्ती संयुक्तपणे वचन देतात तेव्हा प्रस्ताविता (Promisee) वचनाची पूर्तता कोणाकडून करून घेतो ?
- (ग) दस्तऐवजाची दुरुस्ती म्हणजे काय ?
- (घ) कोणत्या परिस्थितीत करार रद्द होऊ शकतो ?
- (च) घोषणात्मक हुकुमनामा कोणावर बंधनकारक असतो ?
- (छ) कराराच्या विशिष्ट पूर्ततेची अंमलबजावणी कोणावर होऊ शकते ?

२. टिपा लिहा (कोणत्याही चार) :-

- (अ) मूल कराराचे नूतनीकरण
- (ब) बलप्रयोग
- (क) सरकारी करार
- (ड) प्रमाणभूत करारातील मूलभूत भंगाचा सिधदान्त
- (इ) न्यायालयाच्या मनाई हुकुमाऐवजी किंवा त्याच्या भरीस मिळणारा मोबदला
- (ई) कराराच्या विशिष्ट दिलासा दाव्यातील बचाव.

३. खालील प्रश्नांची कारणासह उत्तरे द्या. (कोणतेही दोन) :—

- (अ) शाळेच्या मुख्याध्यापकाच्या पदासाठी अर्ज करणारा अर्जदार हा दावेदार होता. व्यवस्थापनाने त्याच्या नेमणुकीचा ठराव संमत केला परंतु हा निर्णय त्याला कळविण्यात आला नाही. तथापि, त्यातील एका सभासदाने वैयक्तिक स्तरावर वादीला हा निर्णय कळविला. व्यवस्थापनाने त्यानंतर तो ठराव रद्द केला. वादीने कराराचा भंग झाल्याबद्दल खटला दाखल केला.
 - (१) वादी व शाळेमध्ये कोणता करार निर्माण झाला का ?
 - (२) प्रस्तावाचा स्वीकार वादीला कायदेशीररित्या कळविण्यात आला होता का ?
- (ब) 'अ' चे त्याची पत्नी 'ब' बरोबर भांडण झाले. नोंदणी केलेल्या दस्तऐवजाच्या माध्यमातून पत्नीच्या स्वतंत्र घरासाठी एक निश्चित रक्कम देण्याचे 'अ' ने वचन दिले तथापि, त्यानंतर 'अ' ने तसे करावयास नकार दिला.
 - (१) 'ब' वरील वचनाची आपल्या पतीविरुद्ध अंमलबजावणी करू शकते का ?
 - (२) पत्नीबरोबर झालेल्या भांडणाचा संदर्भ न देता 'अ' ने जर 'ब' ला वचन दिले असेल तर काय फरक पडेल ?
- (क) 'अ' हा एक जमीनदार आहे व 'ब' हा त्याचा भाडेकरू आहे. भाड्याची कालमर्यादा संपली आहे, परंतु 'ब' ती जागा खाली करायला नकार देतो.
 - (१) 'अ' ला 'ब' च्या विरुद्ध काय उपाय करता येईल ?
 - (२) 'अ' ने 'ब' ला जबरदस्तीने घराच्या बाहेर हाकलून दिले आहे. विशिष्ट दिलासा कायदानुसार 'ब' ला 'अ' विरुद्ध कोणता उपाय उपलब्ध आहे ?

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही चार) :-

- (अ) पैजेच्या कराराचा कायदा स्पष्ट करा.
- (ब) घटनापेक्ष करार म्हणजे काय ? घटनापेक्ष कराराच्या अंमलबजावणीचा कायदा स्पष्ट करा.
- (क) प्रतिफलाला अपरिचित व्यक्ती कराराबाबत दावा दाखल करू शकते परंतु कराराशी अपरिचित व्यक्ती दावा दाखल करू शकत नाही. स्पष्ट करा.
- (ड) गैरवाजवी प्रभावामुळे करार झाला असे कधी म्हटले जाते ? एखादी व्यक्ती दुसऱ्या व्यक्तीच्या इच्छेवर वर्चस्व टाकण्याच्या स्थितीत आहे असे कधी समजले जाते ? गैरवाजवी प्रभावाचा परिणाम कोणता ?
- (इ) कराराची विशिष्ट पूर्तता म्हणजे काय ? विशिष्टरित्या अंमलबजावणी होऊ शकत नाही अशा कराराची चर्चा करा.

[N.B. : Figures to the right indicate full marks.]

1. Answer the following :-

20

- (a) What is coercion as defined under Indian Contract Act ?
- (b) When can a proposal be revoked ?
- (c) What is standard form contract ?
- (d) What is the effect of an agreement in restraint of trade ?
- (e) What is the effect of mistake of law under Indian Contract Act ?
- (f) When is a person deemed to be in a position to dominate the will of another ?
- (g) What is the effect of self-induced frustration upon a contract ?
- (h) Under what circumstances can a Court order for Cancellation of Instrument ?
- (i) Who can obtain specific performance ?
- (j) What is Mandatory Injunction ?

2. Write short notes (any four) :-

20

- (a) Invitation to offer
- (b) Contingent contracts
- (c) Novation
- (d) Quantum meruit
- (e) Defence respecting suits for relief based on contract
- (f) Alternative relief of rescission in a suit for specific performance.

3. Answer the following giving reasons (any two) :-

12

- (a) **A** sells a horse to **B** by auction. **A** knows the fact that the horse is not of sound mind but he says nothing to **B** about it. **B** files a suit to revoke the contract on the basis of fraud.
 - (i) When does silence amount to fraud ?
 - (ii) Will **B** succeed ?
- (b) **B** accepts a Vakalatnama from **A** to represent him in a certain suit. Later on, **A** promises that if the suit is decided in his favour then he will give him Rs. 1,00,000 extra more than legal charges, as a reward. The suit is decided in favour of **A**, but he now refuses to pay extra amount of Rs. 1,00,000
 - (i) What is consideration ?
 - (ii) Is **A** bound to pay the amount of reward to **B** ?
- (c) **X** files a suit against **Y** for the declaration that he is entitled to receive Rs. 10,000 from **Y**, but does not pray for the recovery of the said amount.
 - (i) What is declaratory decree ?
 - (ii) Will **X** succeed to obtain such declaration ?

4. Answer the following any four :-

48

- (a) "Acceptance to proposal is what is a lighted match to a train of gun-powder". Discuss and state essentials of a valid acceptance.
- (b) Define void agreement and explain briefly the agreements which have been expressly declared void under Indian Contract Act.
- (c) What is breach of contract ? What are the principles on which damages are assessed for breach of contract ?
- (d) What is privity of contract ? Discuss the exceptions to the doctrine of privity of contract.
- (e) What is rescission of a contract ? When the rescission can be adjudged

(मराठी रूपांतर)

१. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :-

२०

- भारतीय कराराच्या कायदानुसार बलप्रयोगाची व्याख्या द्या.
- प्रस्ताव कधी रद्द होऊ शकतो ?
- प्रमाणभूत स्वरूपाचा कायदा म्हणजे काय ?
- व्यापाराला प्रतिबंध करणाऱ्या कराराचा परिणाम कोणता ?
- भारतीय कराराच्या कायदानुसार 'कायद्यातील चुकांचा' परिणाम कोणता ?
- एखादी व्यक्ती दुसऱ्याच्या इच्छेवर वर्चस्व करण्याच्या स्थितीत कधी असते ?
- स्वयंनिर्मित अशक्य कृत्य करण्याच्या करारावर काय परिणाम होतो ?
- 'दस्तऐवज' रद्द करण्याची आज्ञा न्यायालय कोणत्या परिस्थितीत देऊ शकते ?
- विशिष्ट दिलासा कोणाला मिळू शकतो ?
- बंधनकारक मनाईहुकुम म्हणजे काय ?

२. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही चार) :-

२०

- प्रस्तावाचे आमंत्रण
- घटनापेक्ष करार
- मूळ कराराचे नूतनीकरण
- योग्य असे प्रमाण
- करारावर आधारीत दिलासासंबंधी बचाव विशिष्ट कायद्यांतर्गत दावा रद्द करण्यासाठी पर्यायी दिलासा.

३. खालील प्रश्नांची कारणासह उत्तरे द्या (कोणतेही दोन) :-

१२

- 'अ' ने लिलावामध्ये 'ब' ला घोडा विकला. घोडा योग्य मानसिक स्थितीत नाही हि वस्तुस्थिती 'अ' ला माहित होती परंतु त्याने 'ब' ला त्याबद्दल काहीच सांगितले नाही. लबाडी च्या आधारावर करार रद्द होण्यासाठी 'ब' ने 'अ' वर दावा दाखल केला.
 - मुग्धता लबाडी कधी होते ?
 - 'ब' यशस्वी होईल का ?
- एका दाव्यात प्रतिनिधित्व करण्यासाठी 'ब' ने 'अ' कडून वकालतनामा घेतला. त्यानंतर 'अ' ने वचन दिले कि जर दाव्याचा निकाल त्याच्या बाजूने लागला तर कायदेशीर फि व्यतिरिक्त 'अ' त्याला १,००,०००/- रू. बक्षिस म्हणून जास्त रक्कम देईल. दाव्याचा निकाल 'अ' च्या बाजूने लागला परंतु त्याने जास्तीचे एक लाख रूपये देण्यास नकार दिला.
 - प्रतिफल म्हणजे काय ?
 - 'अ' ती बक्षिसाची रक्कम 'ब' ला देणे लागतो का ?
- 'क्ष' ने 'वाय' विरूध्द दावा दाखल केला कि त्याला 'वाय' कडून १०,०००/- रू. येणे आहे. परंतु त्याने ती रक्कम मिळण्यासाठी विनंती केली नाही.
 - घोषणात्मक हुकुमनामा म्हणजे काय ?
 - 'क्ष' तसा हुकुमनामा मिळविण्यात यशस्वी होईल का ?

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतीही चार) :-

४८

- "स्फोटकाने भरलेल्या आगगाडीला लावलेली पेटती आगपेटीची काडी म्हणजेच प्रस्तावाची स्वीकृती". स्वीकृतीच्या आवश्यक घटकांची चर्चा करा.
- अवैद्य करार म्हणजे काय ? भारतीय कराराच्या कायद्यामधील प्रत्यक्षपणे दिलेले अवैद्य करार थोडक्यात सांगा.
- कराराचा भंग म्हणजे काय ? करार भंगामध्ये कोणत्या तत्त्वावर मोबदला ठरविला जातो ?
- प्रीव्हीटी ऑफ क्रॉन्ट्रॅक्ट (करारात्मक गुप्तता) म्हणजे काय ? त्याचे अपवाद सांगा.
- करार रद्द करणे म्हणजे काय ? न्यायालय करार रद्द करण्याचे कधी नाकारते ?
- विशिष्ट दिलासा अधिनियमानुसार अहस्तांतरणीय मालमत्ता मिळविण्याविषयक कायदेशीर तरातीची

Nov - 11

(3 Hours)

[Total Marks : 100

[N.B. : Figures to the right indicate full marks.]

1. Answer the following :- 20
- Who is a Promisor and who is a Promisee under Indian Contract Act ?
 - Is an article displayed in a shop with a price tag attached to it, an offer ?
 - What is consideration as defined under Indian Contract Act ?
 - What is the effect of an agreement in restraint of legal proceedings ?
 - When two or more persons make a joint promise, whom can the promisee compel to perform the promise ?
 - What is a Contingent contract ?
 - What is Coercion ?
 - What is the purpose of declaratory decree ?
 - When can cancellation of instrument be ordered ?
 - What is temporary injunction ?
2. Write short notes on (any four) :- 20
- Clayton's Rule
 - Fraud
 - Wagering Agreements
 - Reasonable notice of terms in standard form contract
 - Discretion as to decreeing specific performance
 - Recovery of specific movable property.
3. Answer the following giving reasons (any two) :- 12
- 'A' gives some sample of his product to a carrier 'B' for carriage to a place where exhibition is to take place. This fact was brought to the notice of the carrier. Due to negligence of the carrier, the goods reach the destination after the exhibition is over. 'A' claims damages for the loss of profit due to non-arrival of goods at the exhibition from 'B'.
 - What is remoteness of damages in a breach of contract ?
 - Will 'A' succeed in the above case ?
 - 'A' took a loan from a Banker. As there was special scarcity in the money market, the banker gave this loan on an interest of extra-ordinary high rate.
 - What is undue-influence ?
 - Can 'A' deny to pay interest on the ground of undue-influence ?
 - X sells a field to Y. There is right of passage over the field of which X has direct personal knowledge but he conceals this fact from Y when asked.
 - What is rescission of contract ?
 - Can Y get the contract rescinded ?
4. Answer the following (any four) :- 48
- "All the agreements are not contracts, but all the contracts are agreements". Discuss.
 - Courts and Law should prevent unjust enrichment". Discuss under the provisions of Indian Contract Act.
 - Discuss the law relating to communication of proposal, acceptance and its revocation. How can a proposal be revoked ?
 - Who is competent to contract ? Discuss the law relating to contracts with a minor.
 - Discuss the principles governing rectification of instruments as embodied

(मराठी रूपांतर)

(सूचना : उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.)

१. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या :--

२०

- (अ) भारतीय कराराच्या कायदानुसार वचन देणारा व प्रस्ताविता (Promisee) म्हणजे काय ?
- (ब) दुकानातील एखाद्या वस्तुला किमतीचे लेबल लावून ती ठेवली असता तो प्रस्ताव असतो का ?
- (क) भारतीय कराराच्या कायदानुसार प्रतिकूल म्हणजे काय ?
- (ड) कायदेशीर प्रक्रियेस निर्बंध घालणाऱ्या कराराचा परिणाम कोणता ?
- (इ) जेव्हा दोन किंवा अधिक व्यक्ती संयुक्तपणे वचन देतात तेव्हा प्रस्ताविता वचनाची पूर्तता कोणाकडून करून घेतो ?
- (फ) घटनापेक्ष करार म्हणजे काय ?
- (ग) बलप्रयोग म्हणजे काय ?
- (ह) घोषणात्मक हुकुमनाम्याचा हेतु कोणता ?
- (स) दस्तऐवज रद्द करण्याची आज्ञा केव्हा होऊ शकते ?
- (द) तात्पुरता मनाई आदेश म्हणजे काय ?

२. संक्षिप्त टिपा द्या (कोणत्याही चार) :--

२०

- (अ) क्लेटनचा नियम
- (ब) लबाडी
- (क) पैजेचा करार
- (ड) प्रमाणभूत नमुन्याच्या मूलभूत करारानुसार अटीचे वाजवी पत्रक.
- (इ) विशिष्ट करारपूर्तीतील कोर्टाचा विशेष अधिकार
- (फ) हस्तांतरणीय मालमत्तेची पुर्नगटीता.

३. खालील प्रश्नांची उत्तरे कारणासहित लिहा (कोणतीही दोन) :--

१२

- (अ) जेथे प्रदर्शन भरणार होते तेथे आपल्या काही मालाचा नमुना पोहचविण्यासाठी 'अ' ने 'ब' या कुरीयरवाल्याकडे सुपुर्द केला. हि वस्तुस्थिती कुरीयरवाल्याच्या निर्दर्शनास आणण्यात आली होती. कुरीयरवाल्याने दुर्लक्ष केल्यामुळे माल प्रदर्शनाच्या ठिकाणी प्रदर्शन संपल्यावर पोहचला. प्रदर्शनाच्या ठिकाणी 'ब' कडून माल न पोहचल्यामुळे 'अ' ने 'ब' कडे नुकसानभरपाईची मागणी केली.
- (१) करारभंगातील दूरगामी नुकसानभरपाई म्हणजे काय ?
- (२) वरील दाव्यामध्ये 'अ' यशस्वी होईल का ?
- (ब) 'अ'ने बँकेकडून कर्ज घेतले. वित्तीय बाजारात पैशाचा विशेष तुटवडा असल्यामुळे बँकेने कर्ज देतेवेळी अतिरिक्त दराच्या व्याजाने कर्ज दिले.
- (१) गैरवाजवी प्रभाव म्हणजे काय ?
- (२) गैरवाजवी प्रभावाच्या कारणाखाली 'अ' व्याज देण्याचे नाकारू शकते का ?
- (क) 'क्ष'ने 'वाय' ला एक शेत विकले. शेतामधून जाण्याचा अधिकार असल्याची प्रत्यक्ष माहिती 'क्ष' ला होती. परंतु त्याबाबत त्याला विचारण्यात आले तेव्हा ही वस्तुस्थिती त्याने 'वाय' पासून लपवून ठेवली.
- (१) करार रद्द करणे म्हणजे काय ?
- (२) 'वाय' हा करार रद्द करू शकतो का ?

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतीही चार) :--

४८

- (अ) "सर्व अभिवचने (Agreements) करार नसतात परंतु सर्व करार (Contract) अभिवचने असतात." स्पष्ट करा.
- (ब) "न्यायालय व कायदाने अन्यायी होणाऱ्या फायद्याचा प्रतिबंध केला पाहिजे" भारतीय कराराच्या कायदानुसार तरतुदी स्पष्ट करा.
- (क) प्रस्तावाचा संवाद स्वीकार आणि तो रद्द करणे याबाबत कायदा स्पष्ट करा.
- (ड) करार करण्यास लायक व्यक्ती कोण असते ? अज्ञान व्यक्तीशी केलेला करार स्पष्ट करा.
- (इ) विविध विविध करारांच्या उदाहरणे देऊन त्यांच्या उद्देशांचे स्पष्टीकरण करा.

(3 Hours)

[Total Marks : 100

N.B. Figures to the right indicate full marks.

- I. Answer the following : (not more than two sentences) — 20
- (1) When is communication of acceptance said to be complete ?
 - (2) What is the effect of an agreement in restraint of marriage ?
 - (3) What is the mutual mistake of fact under Indian Contract Act ?
 - (4) What is anticipatory breach of contract ?
 - (5) What is the obligation of a person who has received any advantage under a contract which becomes void ?
 - (6) What is reasonable notice of terms in case of standard form contract ?
 - (7) What is the effect of failure to perform at fixed time, in contract in which time is the essential ?
 - (8) What is the purpose of declaratory decree ?
 - (9) When can an instrument be rectified ?
 - (10) Upon whom can specific performance be enforced ?
- II. Write short notes on any four :— 20
- (1) Modes of revocation of proposal.
 - (2) Coercion.
 - (3) Government Contracts.
 - (4) Agreements in restraint of legal proceedings.
 - (5) Cancellation of instruments.
 - (6) Perpetual injunction.
- III. Answer the following giving reasons : (any two) 12
- (1) Two wrestlers agreed to play a wrestling match on the condition that the party who fails to appear on the day fixed was to forfeit Rs. 5,00,000 to the opposite party, and the winner was to receive Rs. 1,12,500 out of the gate money. The defendant failed to appear and the plaintiff sued him to recover Rs. 5,00,000.
 - (i) What are the effects of wagering agreements ?
 - (ii) Will plaintiff hereinabove succeed ?
 - (2) The plaintiff sent a telegram to the defendant stating, "Will you sell us Bumper Hall Pen Telegraph lowest cash price" The defendant replied, also by a telegram, "Lowest price for the Bumper Hall Pen is 5000 rupees". The plaintiff immediately sent their telegram stating, "We agree to buy Bumper Hall Pen for 5000 rupees as asked by you". However, defendant refused to sell the property at that price.
 - (i) What is an offer ?
 - (ii) Does quotation of minimum price by the defendant in response to inquiry of the plaintiff amount to offer ?

[TURN OVER

(3) X an attorney induced his client Y, who is a Hindu widow to transfer property to him for defrauding Y's creditors. Y thereafter files a suit for rescission of the instrument of transfer.

- (i) What is rescission of a contract ?
- (ii) Will Y succeed to get the instrument rescinded?

IV. Answer the following (any four) :—

48

- (1) "No consideration, no contract" — discuss and state the exceptions if any.
- (2) What is contingent contract ? Discuss the law relating to enforcement of contingent contracts.
- (3) What is undue influence ? When is a party to contract deemed to be in a position to dominate the will of another party ? What are the effects of undue influence on a contract ?
- (4) What is standard form contract ? What are the various modes to protect the individuals against the possibility of exploitation inherent in standard form contracts ?
- (5) Discuss the contracts which cannot be specifically enforced.
- (6) What is the liability of a person in possession of movable property not as the owner, to deliver it specifically to the person entitled to immediate possession ?

(मराठी रूपांतर)

सूचना : उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

I. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (उत्तरे दोन वाक्यांपेक्षा जास्त नसावीत.)

२०

- (१) स्वीकृतीचा संवाद कधी पूर्ण होतो ?
- (२) विवाहास निर्बंध घालणाऱ्या कराराचा परिणाम कोणता ?
- (३) भारतीय कराराच्या कायदानुसार परस्पर वस्तुस्थितीची चूक म्हणजे काय ?
- (४) आगाऊ करारभंग म्हणजे काय ?
- (५) अवैध कराराच्या अंतर्गत फायदे मिळालेल्या व्यक्तीच्या जबाबदाऱ्या कोणत्या ?
- (६) प्रमाणभूत नमुन्याच्या मुलभूत करारानुसार अटीचे वाजवी पत्रक म्हणजे काय ?
- (७) ज्या करारामध्ये वेळ अत्यावश्यक बाब आहे असा करार ठरविलेल्या वेळी झाला नाही तर त्याचा परिणाम कोणता ?
- (८) घोषणात्मक हुकुमनाम्याचा हेतू कोणता ?
- (९) दस्तऐवजाची दुरूस्ती कधी होऊ शकते ?
- (१०) विशिष्ट अंमलबजावणी कराराची अंमलबजावणी कोणावर होऊ शकते ?

II. संक्षिप्त टिपा द्या (कोणत्याही चार) :-

२०

(१) प्रस्ताव रद्द करण्याचे प्रकार	(४) कायदेशीर प्रक्रियेस निर्बंध घालणारे करार
(२) बलप्रयोग	(५) दस्तऐवज रद्द करणे
(३) सरकारी करार	(६) चिरस्थायी मनाई आदेश.

III. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतीही दोन) :-

१२

- (१) दोन कुस्तीगिरांमध्ये कुस्तीच्या सामन्याबाबत काही शर्तीवर करार झाला कि जो पक्ष ठरविलेल्या दिवशी या सामन्यास हजर रहाणार नाही त्याचे ५,००,०००/- रु. विरुद्ध पक्ष जप्त करेल आणि जो जिंकेल त्याला प्रवेश फि मधून १,१२,५००/- देण्यात येतील. प्रतीवादी गैरहजर राहिला म्हणून वादीने त्याच्यावर ५,००,०००/- रु. चा दावा दाखल केला.
- (१) पैजेच्या कराराचे परिणाम कोणते ?
- (२) वादी वरील बाबतीत यशस्वी होईल का ?
- (२) वादीने प्रतीवादीला तार पाठविली ज्यामध्ये लिहिले होते. "तुम्ही आम्हाला 'बंपर हॉल पेन' विकाल का ? कमीत-कमी नगद रक्कम तार करून कळवावी प्रतीवादीने तार करून उत्तर दिले कि 'बंपर हॉल पेन'ची कमीत-कमी रक्कम ५,०००/- रु. आहे." वादीने तत्काळ तार करून सांगितले कि "तुम्ही सांगितल्याप्रमाणे 'बंपर हॉल पेन' ५,०००/- रु. विकत घेण्यास आम्ही तयार आहोत." तथापि, प्रतीवादीने ते विकण्यास नकार दिला."
- (१) प्रस्ताव म्हणजे काय ?
- (२) वादीच्या चौकशीला अनुसरून प्रतीवादीने सांगितलेली कमीत-कमी इसारा रक्कम प्रस्ताव आहे का ?
- (३) हिंदु विधवा असलेल्या आपल्या 'अ' अशीलाचे मन वळवून 'क्ष' या वकिलाने तिची मालमत्ता स्वतःकडे हस्तांतरीत करून घेतली. त्याचा हेतु 'अ' च्या धनकोना फसविण्याचा होता. दस्तऐवजाचे हस्तांतर रद्द करण्यासाठी 'अ' ने दावा दाखल केला.
- (१) करार रद्दकरणे म्हणजे काय ?
- (२) दस्तऐवज रद्द करण्यामध्ये 'अ' यशस्वी होईल का ?

IV. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतीही चार) :-

४८

- (१) "प्रतिफलाशिवाय करार नाही" स्पष्ट करा व अपवाद सांगा.
- (२) घटनापेक्षा करार म्हणजे काय ? घटनापेक्षा कराराच्या अंमलबजावणीचा कायदा स्पष्ट करा.
- (३) गैरवाजवी प्रभाव म्हणजे काय ? करारातील एक पक्ष दुसऱ्या पक्षाच्या इच्छेवर वर्चस्व ठेवण्याच्या स्थितीत कधी असतो ? करारावर गैरवाजवी प्रभावाचा होणारा परिणाम कोणता ?
- (४) प्रमाणभूत करार म्हणजे काय ? प्रमाणभूत करारामध्ये स्वाभाविकरित्या होणाऱ्या छळाच्या शक्यतेविरुद्ध व्यक्तीचे संरक्षण करण्याच्या पद्धती कोणत्या ?
- (५) विशिष्टरित्या अंमलबजावणी होऊ शकत नाही अशा करारची चर्चा करा.
- (६) मालक नसून जंगम मालमत्ता ताब्यात असलेला परंतु ती मालमत्ता ताबडतोब विशिष्टरित्या देय असलेल्या दुसऱ्या व्यक्तीसाठी मालमत्ता ताब्यात असलेल्या व्यक्तीची जबाबदारी कोणती ?

N. B. : Figures to the right indicate full marks.

- I. Answer the following (not more than two sentences) : 20
1. When is consideration of an agreement said to be lawful ?
 2. When two or more persons make a joint promise, whom can the promisee compel to perform the promise ?
 3. What is "coercion" as defined under Indian Contract Act ?
 4. What are the liabilities of a person to whom money has been paid under mistake or under coercion ?
 5. What is the effect of an agreement in restraint of trade ?
 6. Who is competent to contract ?
 7. Can a Government contract made in contravention of the provisions of Article 299 of the Constitution of India be ratified ?
 8. When can rescission of a contract be adjudged ?
 9. What is perpetual injunction ?
 10. Who can obtain specific performance ?
- II. Write short notes on any four :- 20
1. Offer and Invitation to Offer
 2. Theory of Fundamental Breach of Contract
 3. Time and place of performance of contract
 4. Contingent contracts
 5. Defences to an action of specific performance
 6. Rectification of instruments.
- III. Answer the following giving reasons (any two) :- 12
1. The defendant offered to sell his farm to the plaintiff for 5000 rupees, the plaintiff replied that he would pay 4500 rupees, which was refused by the defendant. Plaintiff then agreed to pay 5000 rupees. Defendant, however, now refused to adhere to his original offer.
 - (i) What are the requirements of an acceptance to convert a proposal into a promise ?
 - (ii) Whether plaintiff's subsequent agreement to pay 5000 rupees amounts to acceptance of defendant's offer ?
 2. On the recommendation of Collector of Thane district A at his own expense, built certain shops in a market. B took one shop in the market on rent and promised to pay A 10% commission on the articles sold by him from the said shop. Later on B paid the rent but refused to pay the commission.
 - (i) What is consideration as defined under Indian Contract Act ?
 - (ii) Is B bound to pay commission to A ?
 3. (i) A contracts to convey certain lands to B by a particular date. A dies intestate without having conveyed the land to B. What is the remedy available to B ?
 - (ii) A contracts to sell certain lands to B for rupees 50,000/- and afterwards conveyed the same land to C for rupees 60,000/-. C had knowledge of the earlier contract between A and B. What is the remedy available to B ?
- IV. Answer the following (any four) :- 48
1. "In a quasi contract, the promise to pay is always on implication of law and not fact". Explain.
 2. What is consideration to a contract ? What is the effect on the validity of a contract, where the consideration is absent ?
 3. What is privity of contract ? Discuss the exceptions to the doctrine of privity of contract.
 4. What is breach of contract ? Discuss the principles on which the court awards damages for the breach of contract.
 5. Discuss the law relating to recovery of possession of immovable property.
 6. What is a declaratory decree ? When does a court grant such decree ? On whom is a declaration made binding ?

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

१. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या :-

१. काराराचे प्रतिफल कायदेशीर कधी असू असते ? २०
२. जेव्हा दोन किंवा अधिक व्यक्ती संयुक्तपणे वचन देतात तेव्हा प्रस्ताविता वचनांची पूर्तता कोणाकडून करून घेतो ?
३. भारतीय कराराच्या कायद्यातील व्याख्येनुसार 'बलप्रयोग' म्हणजे काय ?
४. ज्या व्यक्तीला चुकून किंवा बलप्रयोगामुळे पैसे दिले गेले असतील त्या माणसाची भारतीय कराराच्या कायद्याप्रमाणे देयता काय असते ?
५. व्यापारास प्रतिबंध करणाऱ्या कराराचा परिणाम काय असतो ?
६. करार करण्यास लायक कोण असतो ?
७. भारतीय घटनेच्या तरतुदीतील आर्टिकल २९९(१) च्या विरोधी असलेला सरकारी करार स्वीकृत होतो का ?
८. करार रद्द करण्याबाबत न्यायालयीन निर्णय कधी होतो ?
९. कायमचा मनाई आदेश म्हणजे काय ?
१०. विशिष्ट अंमलबजावणी करार कोणास मिळू शकतो ?

II. संक्षिप्त टिपा द्या (कोणत्याही चार) :-

१. प्रस्ताव आणि प्रस्तावाचे आमंत्रण २०
२. प्रमाणभूत करारातील मूलभूत भंगाचा सिधदान्त
३. करारपूर्तीची वेळ व ठिकाण
४. घटनासापेक्ष करार
५. विशिष्ट करारपूर्तीच्या कृतीचा बचाव
६. दस्तऐवजाची दुरुस्ती.

III. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतेही दोन) :-

१. प्रतिवादीने वादीला आपले शेत ₹ ५,०००/- ला विकण्याचा प्रस्ताव ठेवला. वादीने उत्तर दिले की तो त्यासाठी ₹ ४,५००/- देण्यास तयार आहे. हा प्रस्ताव प्रतीवादीने नाकारला वादी त्यानंतर ₹ ५,०००/- देण्यास तयार झाला प्रतिवादीने तथापि मूळ प्रस्ताव स्वीकारण्याचे नाकारले. १२
 - (अ) प्रस्तावाचे वचनामध्ये रूपांतर करण्यासाठी स्वीकृतीच्या गरजा कोणत्या ?
 - (ब) वादीने त्यानंतर प्रतिवादीस ₹ ५,०००/- देणे हा प्रतिवादीच्या प्रस्तावाचा स्वीकार असतो का ?
२. ठाणे जिल्हाच्या जिल्हाधिकाराच्या शिफारशीने 'अ' ने स्वखर्चाने बाजारात काही दुकाने बांधली. 'ब' ने बाजारात भाडेतत्त्वार एक दुकान घेतले व दुकानातील विकल्यागेलेल्या वस्तुंवर १०% कमिशन देण्याचे वचन दिले. त्यानंतर 'ब' ने भाडे दिले परंतु कमिशन देण्यास नकार दिला.
 - (अ) भारतीय कराराच्या कायद्याच्या व्याख्येनुसार प्रतिफल म्हणजे काय ?
 - (ब) 'अ' ला 'ब' ने कमिशन देणे बंधनकारक आहे का ?
३. (अ) एका विशिष्ट दिवशी 'अ' ने 'ब' ला काही जमीन हस्तांतर करण्याचा करार केला जमीनीचे हस्तांतर न होता व मृत्युपत्र न करता 'अ' चा मृत्यु झाला. 'ब' ला यावर उपाय काय ?
 - (ब) 'अ' ने काही जमीन 'ब' ला ₹ ५०,०००/- ला विकण्याचा करार केला. व त्यानंतर तीच जमीन 'क' ला ₹ ६०,०००/- ला हस्तांतर केली. 'अ' व 'ब' मध्ये झालेला करार 'क' ला माहित होता 'ब' ला यावर उपाय कोणता ?

IV. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतेही चार) :-

- १ 'सदृश्य करारामध्ये प्रत्यक्ष करार असे न मानता कायदा या दृष्टिने करार असे मानले जाते' स्पष्ट करा. ४८
२. कराराचे प्रतिफल म्हणजे काय ? करारामध्ये प्रतिफल नसल्यास कराराच्या योग्यतेवर त्याचा काय परीणाम होतो ?
३. करारात्मक गुप्तता म्हणजे काय ? करारात्मक गुप्ततेच्या तत्त्वाचे अपवाद स्पष्ट करा.
४. करारभंग म्हणजे काय ? करारभंगासाठी न्यायालय जो मोबदला देते त्याची तत्त्व स्पष्ट करा.
५. विशिष्ट दिलासा अधिनियमानुसार अहस्तांतरणीय मालमत्ता मिळविण्याविषयी कायदेशीर तरतूदीची चर्चा करा.
६. घोषणात्मक हुकूमनामा म्हणजे काय ? न्यायालय असा हुकूमनामा कधी देते ? हा हुकूमनामा कोणावर बंधनकारक असतो ?

SEM I contract I SEM II

LL.B

BLS LL.B

25/11/2

11/02

RT-Exam.-Oct.-13-3-1
Con. 3346-13.

3 yrs

5 yrs

VB-5311

(3 Hours)

[Total Marks : 100

1. Answer the following (not more than two sentences) :-

20

- (a) Whether an article displayed in a shop with a price tag attached to it is an offer?
- (b) When two or more persons make a joint promise, whom can the promisee compel to perform the promise?
- (c) What is the effect of mutual mistake of fact under Indian Contract Act?
- (d) Can a minor person on attaining the age of majority ratify an agreement entered into by him during his minority?
- (e) What is the effect of an agreement in restraint of marriage?
- (f) What is undue influence as defined under Indian Contract Act?
- (g) What is the effect of failure to perform at fixed time, in contract, in which time is essential?
- (h) When can cancellation of instrument be ordered by court?
- (i) What is rectification of an instrument?
- (j) What is temporary injunction?

2. Write short notes on (any four) :-

20

- (a) Coercion
- (b) Agreements in restraint of legal processing
- (c) Novation
- (d) Government contracts
- (e) Recovery of specific movable property
- (f) Mandatory injunction.

3. Answer the following giving reasons (any two) :-

12

- (a) 'A' sued his brother 'B' for a share in certain land claiming to be ancestral property. The suit was dismissed as it was held that the property wasn't ancestral, but self-acquired property of 'B'. 'B' then agreed by a registered writing to give 'A' one-half share in the same property.
 - (1) What is consideration as defined under the Indian Contract Act?
 - (2) Whether 'B' is bound by his promise in the above circumstances?
- (b) Plaintiff and his wife hired a room in a hotel and paid a week's rent in advance. When they went to occupy the room, there was a notice on one of the walls to the effect that, "The proprietors will not themselves be responsible for articles lost or stolen unless handed over to the managers for safe custody. The Plaintiff claimed damages due to loss of his property owing to the negligence of the hotel staff.
 - (1) Whether plaintiff will succeed in the above circumstance?
 - (2) Whether the notice of disclaimer on the wall binds Plaintiff?

[TURN OVER

- (c) 'A' is in a possession of certain property. 'B' claims that he is the owner of that property and files a suit against 'A' for declaration that he is the rightful owner of the property but doesn't pray for the recovery of the property.

- (1) What is declaratory decree ?
(2) Will 'B' succeed in obtaining such a declaratory decree ?

4. Answer the following (any four) :-

48

- (a) "All the agreements are not contracts but all the contracts are agreements" – Discuss.
(b) What is contingent contract ? Discuss the law relating to enforcement of contingent contracts ?
(c) Discuss the law relating to wagering agreements ?
(d) What is 'Standard form Contract' ? What are the various modes to protect the individuals against the possibility of exploitation inherent in standard form contracts ?
(e) What is rescission of contract ? When can rescission be adjudged or refused by the Court ?
(f) Discuss the contract which can be specifically enforced ?

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण १००]

१. खालील प्रश्नांची दोन किंवा तीन वाक्यात उत्तरे द्या :-

२०

- (अ) दुकानामध्ये किमतीचे लेबल लावून ठेवलेली वस्तु प्रस्ताव असते का ?
(ब) जेव्हा दोन किंवा अधिक व्यक्तींनी एकत्रितपणे वचन दिले असेल अशावेळी प्रॉमिसी वचनाची पूर्तता करण्यास कुणाला भाग पाडू शकतो ?
(क) भारतीय कराराच्या कायदानुसार परस्पर वस्तुस्थितीतील चुकांचा परिणाम कोणता ?
(ड) एखाद्या व्यक्तीने सज्ञान नसतेवेळी केलेला करार ती व्यक्ती सज्ञान झाल्यावर त्या कराराचा स्वीकार करू शकते का ?
(इ) विवाहास प्रतिबंध करणाऱ्या कराराचा परिणाम कोणता असतो ?
(प) भारतीय कायद्याच्या करारानुसार अनुचित प्रभाव म्हणजे काय ?
(फ) ज्या करारामध्ये वेळ हा अत्यावश्यक घटक असतो त्या करारात ठरलेल्या वेळेत करार पूर्ण न झाल्यास त्याचा परिणाम काय होतो ?
(च) दस्तऐवज रद्द करण्याची आज्ञा न्यायालय कधी देऊ शकते ?
(छ) दस्तऐवजाची दुरुस्ती म्हणजे काय ?
(ज) तात्पुरता मनाई हुकूम म्हणजे काय ?

२. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणतेही चार) :-

२०

- (अ) बलप्रयोग
(ब) कायदेशीर प्रक्रियेस प्रतिबंध करणारा करार
(क) मूळ कराराचे नूतनीकरण
(ड) सरकारी करार
(इ) विशिष्ट हस्तांतरीय मालमत्तेची पुर्नगिहीत
(फ) बंधनकारक मनाई हुकूम.

३. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतेही दोन) :-

(अ) वडिलोपार्जित संपत्तीतील जमीनीमध्ये आपणास वाटा मिळावा म्हणून 'अ' ने आपला भाऊ 'ब' वर दावा दाखल केला. संपत्ती वडिलोपार्जित नसून 'ब' ने ती स्वकष्टावर मिळविलेली आहे. या कारणास्तव कोर्टाने तो दावा फेटाळला. 'ब' ने त्या संपत्तीची नोंदणी केली व 'अ' ला निम्मी संपत्ती देण्याचे कबूल केले.

(१) भारतीय कायद्याच्या करारानुसार प्रतिफल म्हणजे काय ?

(२) वरील परिस्थितीत 'ब' ती संपत्ती देण्यास बांधील आहेत का ?

(ब) दावेदार व त्याच्या पत्नीने एका हॉटेलमध्ये भाड्याने एक खोली विकत घेतली व एका आठवड्याचे भाडे आगाऊ दिले. जेव्हा ते ती खोली घेण्यासाठी गेले तेव्हा एका भिंतीवर सूचना लिहिली होती कि "सुरक्षिततेसाठी जर वस्तु हॉटेलच्या व्यवस्थापकास दिली नाही तर ती वस्तु हरविल्यास किंवा चोरी झाल्यास हॉटेलचा मालक जबाबदार राहणार नाही. हॉटेलच्या कर्मचाऱ्यांनी दुर्लक्ष केल्याने दावेदारास आपली वस्तु गमवावी लागली व त्यासाठी दावेदाराने मोबदला मागितला.

(१) वरील परिस्थितीत दावेदार यशस्वी होईल का ?

(२) नाकबूलीची सूचना दावेदारास बांधील आहे का ?

(क) 'अ' च्या ताब्यात काही मालमत्ता होती 'ब' ने दावा केला कि तो त्या मालमत्तेचा मालक आहे. त्या मालमत्तेचा खरा मालक तोच आहे हे जाहिर करण्यासाठी त्याने 'अ' वर दावा दाखल केला परंतु ती मालमत्ता मिळावी म्हणून विनंती केली नाही.

(१) घोषणात्मक हुकूननामा म्हणजे काय ?

(२) घोषणात्मक हुकूननामा मिळविण्यात 'ब' यशस्वी होईल का ?

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतेही चार) :-

(१) सर्व करारपत्र करार नसतात पण सर्व करार करारपत्र असतात - स्पष्ट करा.

(२) घटनावलंबी करार म्हणजे काय ? या कराराच्या अंमलबजावणीचा कायदा स्पष्ट करा.

(३) पैजेच्या कराराचा कायदा स्पष्ट करा.

(४) प्रमाणभूत स्वरूपाचा कायदा म्हणजे काय ? कराराच्या प्रमाणभूत नमुन्यामध्ये व्यक्तीच्या पिळवणूकीची उपजत शक्यता असल्यामुळे त्याविरूद्ध कुठले विविध संरक्षणाचे प्रकार आहेत ?

(५) करार रद्द करणे म्हणजे काय ? करार रद्द करण्यास न्यायालय कधी निर्णय घेते किंवा नकार देते ?

(६) विशिष्ट अंमलबजावणी करार स्पष्ट करा.

Contract - I

Dec 2014

LLB - Sem - I

BLS Sem - I

QP Code : 17687

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. (1) All question are compulsory.
(2) Figure to the right indicates full marks.

1. Answer the following (not more than two sentences) :—

20

- Who are persons competent to contract ?
- When is communication of proposal complete ?
- Give any two examples of Invitation to Offer.
- Give two exceptions of Agreements in Restraint of trade.
- What is a voidable agreement ?
- Give two ways in which a contract may be discharged by agreement.
- State any two essentials for a valid tender of performance.
- State any two Quasi Contracts.
- When can one apply for rectification of instruments ?
- What is a Declaratory Decree ?

2. Write short notes on (any four) :—

20

- Coercion
- Rights of the finder of the goods
- Agreements in restraint of Legal Proceedings
- Mere mental Acceptance is not Valid
- Recovery of possession of movable property
- Mandatory Injunction.

3. Answer the following giving reasons (any two) :—

12

- Ms. Minu is a 17 year old girl. She approaches Ram, a moneylender and requests him to give her a loan of ₹ 20,000 against the mortgage of her property. Ram takes her property papers and says that he shall get the contract drafted by his advocate and then give her the loan. On Minu's request, he grants her an advance of ₹ 8,000. However, his lawyer advises him not to go ahead with the deal, as she is a minor. Ram asks Minu to return the advance and take back the property papers, as he does not wish to go ahead with the deal. Minu does not return the money but files a case against Ram for return of the papers.
 - Whether Ram is entitled to recover advance of ₹ 8000/- given to Minu ?
 - State any three exceptions to minor's agreement.
- Mr. Khan makes an offer on Monday, to sell his bungalow to Ali for ₹ 4 crores. He asks him to give his acceptance before Saturday. Ali replies on Tuesday that he is willing to buy for ₹ 3 crores. Khan does not reply. On Thursday Ali goes to Khan with a cheque of ₹ 4 crores agreeing to the original offer

CX-Con.:9320-14.

[TURN OVER

to buy the bungalow. Khan refuses to sell. Ali has filed a case against Khan.

- (i) Is Ali's acceptance to buy for ₹ 3 crores a valid acceptance ?
 - (ii) Will Ali succeed in his case ?
- (c) X Bank is a tenant in a shopping centre owned by ABC Ltd. There is a dispute between the two parties and X Bank is unwilling to vacate. A fire breaks out and the whole shopping centre is vacated. The premises are reopened after 6-month post renovation. However, ABC Ltd refuses to give back possession to X Bank. X Bank has filed a case for recovery of possession of immovable property under the Specific Relief Act.
- (i) Will X bank succeed in the case ?
 - (ii) Can a servant who has been evicted, file a case for recovery of possession of immovable property under the Specific Relief Act ?

4. Answer the following (any four) :—

48

- (a) A proposal is the starting point of a contract. Discuss with reference to essentials of a valid proposal.
 - (b) State the salient features of Consideration. What are the exceptions to the rule 'no consideration no contract' ?
 - (c) Discuss in brief the consideration and object of an agreement is regarded as immoral and opposed to public policy.
 - (d) What is a contingent contract ? Discuss the law relating to enforcement of contingent contracts.
 - (e) What contracts 'can' and 'cannot' be specifically enforced according to Specific Relief Act ?
 - (f) What are injunctions ? When are perpetual injunctions granted ? Differentiate between temporary and perpetual injunctions.
-

[TURN OVER

CX-Con.:9320-14.

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

१. खालील प्रश्नांची संक्षिप्त उत्तरे द्या (दोन वाक्यांपेक्षा जास्त नाही.)

२०

- (ए) करार करण्यास लायक असलेल्या व्यक्ती कोणत्या ?
- (बी) प्रस्तावाचा संवाद कधी पूर्ण होतो ?
- (सी) प्रस्तावाच्या आमंत्रणाची दोन उदाहरणे द्या.
- (डी) व्यापारास प्रतिबंध करणाऱ्या कराराचे दोन अपवाद सांगा.
- (इ) रद्दबादल करता येणारा करार म्हणजे काय ?
- (एफ) करार संपुष्टात येण्याचे दोन मार्ग सांगा.
- (जी) करार पूर्ण करण्यासंबंधीच्या पूर्व सूचनेचे दोन आवश्यक घटक सांगा.
- (एच) कोणतेही दोन आभासी करार सांगा.
- (आय) दस्तऐवजाच्या दुरूस्तीसाठी एखादी व्यक्ती कधी अर्ज करू शकते ?
- (जे) घोषणात्मक हुकुमनामा म्हणजे काय ?

२. संक्षिप्त टिपा द्या (कोणतेही चार) :-

२०

- (१) बलप्रयोग
- (२) हरवलेली वस्तु सापडते त्याचे अधिकार
- (३) कायदेशीर प्रक्रियेस प्रतिबंध करणारे करार
- (४) मानसिक स्वीकृती वैध नसते.
- (५) स्थावर नसलेल्या मालमत्तेचा ताबा मिळविणे.
- (६) निरंतर मनाई हुकूम.

३. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :-

१२

- (अ) मिन्ड ही सतरा वर्षांची मुलगी आहे. ती व्याजाने पैसे देणाऱ्या रामला भेटते व आपली संपत्ती गहाण ठेवून ₹ २०,००० कर्ज देण्याची त्याला विनंती करते. राम तीच्या संपत्तीचे कागदपत्र घेतो तो तिला सांगतो कि तो आपल्या वकिलाकडून करारपत्राचा मसुदा करून घेईल व त्यानंतर तीला कर्ज देईल. मिन्डच्या विनंतीवरून तो तीला ₹ ८,०००/- आगाऊ रक्कम देतो. तथापि त्याचा वकिल त्याला सल्ला देतो कि उपरोक्त व्यवहार रामने मिन्डशी करू नये. कारण ती सज्जान नाही. राम मिन्डला सांगतो कि तीने ती आगाऊ रक्कम परत करावी तसेच त्या मालमत्तेचे कागदपत्र परत करावे. कारण तो त्या व्यवहारात पुढे जाऊ

इच्छित नाही. मिनू पैसे परत देत नाही. परंतु कागदपत्र परत मिळविण्यासाठी रामवर दावा दाखल करते.

(१) मिनूला ₹ ८,०००/- दिलेली आगाऊ रक्कम रामला मिळविण्याचा अधिकार आहे का ?

(२) सज्जान नसलेल्या व्यक्तिशी केलेल्या करारांचे कोणतेही तीन अपवाद सांगा.

(ब) खान यानी आपला बंगला अलीला ₹ ४ कोटींना सोमवारी विकायचा प्रस्ताव टेंबला या प्रस्तावाची स्वीकृती त्याने शनिवारपूर्वी द्यावी असे खानने सांगितले. अलीने मंगळवारी उत्तर दिले कि तो बंगला ₹ ३ कोटीला विकत घ्यायला तयार आहे. खानने उत्तर दिले नाही. गुरुवारी अली खानकडे ₹ ४ कोटीचा धनादेश घेऊन गेला व बंगला विकत घेण्याचा मूळ प्रस्ताव त्याने मान्य केला खानने बंगला विकायला नकार दिला. अलीने रामविरुद्ध दावा दाखल केला.

(१) ₹ ३ कोटीला बंगला विकत घेण्याची अलीची स्वीकृती वैध स्वीकृती आहे का ?

(२) यामध्ये अली यशस्वी होईल का ?

(क) अबक च्या मालकीच्या शॉपिंग सेंटरमध्ये 'क्ष' बँक एक भाडेकरू आहे. तेथे दोन पक्षांमध्ये वाद आहे व 'क्ष' बँक ती जागा सोडू इच्छित नाही. शॉपिंग सेंटरमध्ये आग लागते व संपूर्ण शॉपिंग सेंटर खाली केले जाते. नूतनीकरणानंतर सहा महिन्यांनी ती इमारत पुन्हा सुरू होते. तथापि 'क्ष' बँकेला ताबा देण्यास अबक कंपनी नकार देते. विशिष्ट दिलासा कायदानुसार अहस्तांतरीय संपत्तीचा ताबा मिळविण्यासाठी 'क्ष' बँकेने दावा दाखल केला.

(१) याबाबत 'क्ष' बँक यशस्वी होईल का ?

(२) विशिष्ट दिलासा कायद्याच्या अंतर्गत अहस्तांतरीय संपत्तीचा ताबा मिळविण्यासाठी एका नोकराला घालविल्यामुळे तो दावा दाखव करू शकतो का ?

४८

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतेही चार) :-

(अ) प्रस्ताव हा कराराचा आरंभ बिंदू आहे. वैध प्रस्तावाच्या आवश्यक असलेल्या बाबींसह स्पष्ट करा.

(ब) प्रतिफलाचे आवश्यक घटक सांगा. 'प्रतिफलाशिवाय करार नाही' या नियमाचे अपवाद सांगा.

(क) करारातील प्रतिफल व हेतु अनैतिक व लोकनीतिच्या सिद्धांताविरुद्ध कसे असे ते स्पष्ट करा.

(ड) घटनावलंबी करार म्हणजे काय ? घटनावलंबी कराराचा अंमलबजावणीचा कायदा सांगा.

(इ) विशिष्ट दिलासा कायदानुसार कोणत्या कराराची विशिष्टरित्या अंमलबजावणी होऊ शकते किंवा होऊ शकत नाही ?

(फ) मनाई हुकूम म्हणजे काय ? निरंतर मनाई हुकूम केव्हा दिला जातो ? तात्पुरता व निरंतर मनाई हुकूमामधील फरक स्पष्ट करा.

- N. B. :** (1) All questions are compulsory.
(2) Figure to the right indicate full marks.

1. Answer in not more than **two** sentences :- 20
- What is free consent?
 - What is an acceptance of an offer?
 - Who is competent to contract?
 - Define undue influence?
 - What do you mean by contingent contract?
 - What is a wagering agreement?
 - What is a government contract?
 - Mention any two types of contracts that may be specifically enforced.
 - Under what conditions can a court order cancellation of an instruments?
 - Who can obtain specific performance under Specific Relief Act?
2. Write short notes on (**any four**) :- 20
- Coercion
 - Agreements against public policy
 - Novation
 - Declaratory decree
 - Mandatory Injunction
 - Rescission of contract
3. Answer the following giving reasons (**any two**) :- 12
- Plaintiff and his wife hired a room at a hotel and paid a week's rent in advance. When they went to occupy the room there was a notice on one of the walls to the effect that "The proprietor will not themselves be responsible for articles lost or stolen unless handed to the managers for safe custody." Subsequently the plaintiff claimed damages due to loss of their property owing to the negligence of the hotel staff
 - Whether plaintiff will succeed in the above circumstances?
 - Whether the plaintiff is bound by the notice of disclaimer on the wall?
 - The defendant offered to sell his farm to the plaintiff for 50,000/- Rs. The plaintiff replied that he would pay Rs. 45,000/- which was refused by the defendant. Plaintiff then agreed to pay Rs. 50,000/- Defendant, however, now refused to adhere to his original offer
 - What does plaintiff's reply to pay Rs. 45,000/- known as?
 - Does plaintiff's subsequent agreement to pay Rs. 50,000/- amount to acceptance of defendant's offer?

- (c) 'A' owner of a flat in Mumbai went abroad for a couple of years. He appointed his servant 'B' as a caretaker of his flat. When 'A' came back from abroad, 'B' refused to vacate the flat
- Can 'A' forcibly throw 'B' out of flat?
 - What is the remedy 'A' has to recover the possession of his flat from B under Specific Relief Act?

4. Answer the following (any four) :-

48

- Explain in detail the doctrine of frustration with the help of case laws
- Define void agreements & state and explain briefly the agreements which are expressly declared void under Indian Contract Act.
- Define and explain consideration. What are the exceptions to the rule no consideration no contract?
- Define offer explain counter offer invitation to an offer with case laws
- What is an injunction? Differentiate between temporary and perpetual injunctions?
- Explain the provisions of the Specific Relief Act regarding recovery of possession of Immovable property. Cite case laws.

वेळ : ३ तास

[एकूण गुण : १००]

- सुचना : (१) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
(२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

१. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (दोन वाक्यांमध्ये) :-

२०

- मुक्त सहमती म्हणजे काय?
- प्रस्तावाची सहमती म्हणजे काय?
- करार करण्यासाठी लायक कोण असतो?
- अनुचित प्रभावाची व्याख्या द्या.
- घटनेवर अवलंबित करार म्हणजे काय?
- पैजेचा करार म्हणजे काय?
- सरकारी करार म्हणजे काय?
- विशिष्टरित्या अंमलबजावणी होऊ शकते असे दोन करार सांगा.
- कोणत्या अटीवर न्यायालय दस्तऐवज रद्द करण्याची आज्ञा देऊ शकते.
- विशिष्ट दिलासा कायदानुसार विशिष्ट पूर्तता कोण मिळवू शकतो?

२. संक्षिप्त टिपा द्या (कोणत्याही चार) :-

२०

- (अ) बलप्रयोग
- (ब) लोकनितीच्या सिद्धांताविरुद्ध केलेला करार
- (क) मूळ कराराचे नूतनीकरण
- (ड) घोषणात्मक हुकुमनामा
- (इ) बंधनकारक मनाई हुकूम
- (फ) करार रद्द करणे

३. खालील प्रश्नांची कारणासह उत्तरे द्या (कोणतेही दोन)

१२

(अ) वादी व त्याच्या पत्नीने हॉटेलमध्ये एक खोली भाड्याने घेतली व एका आठवड्याचे भाडे आगाऊ दिले. जेव्हा ते त्या खोलीचा ताबा घ्यायला गेले तेव्हा एका भिंतीवर खालील सूचना लिहिलेली होती. 'सुरक्षिततेसाठी एखादी वस्तू व्यवस्थापकाकडे दिली नाही व ती वस्तू हरविली किंवा चोरीला गेली तर हॉटेलमालक त्यास जबाबदार नाही' त्यानंतर हॉटेल कर्मचाऱ्यांच्या निष्काळजीपणामुळे वादीच्या काही वस्तू गहाळ झाल्या व वादीने मोबदल्यासाठी दावा दाखल केला.

(अ) वरील परिस्थितीत वादी यशस्वी होईल का ?

(ब) हॉटेल मालक जबाबदार नाही या सूचनेला वादी बांधील आहे का ?

(ब) प्रतिवादीने आपले शेत ५०,०००/- रु. ला वादीस विकण्याचा प्रस्ताव दिला. वादी ते शेत ४५०००/- रु. देण्यास तयार झाला. प्रतिवादीने त्या प्रस्तावास नकार दिला वादी त्यानंतर ते शेत ५०,०००/- रु. देण्यास तयार झाला. प्रतिवादीने तथापि मूळ प्रस्तावास नकार दिला.

(अ) वादीच्या ४५,०००/- रु. देण्याच्या प्रस्तावास काय म्हटले जाते ?

(ब) नंतर ५०,०००/- रु. देण्याचा वादीचा करार प्रतिवादीच्या प्रस्तावाचा स्वीकार आहे का ?

(क) 'अ' हा मुंबईतील एका घराचा मालक होता तो काही वर्षासाठी परदेशी गेला 'अ' ने 'ब' या नोकराची घरचा काळजीवाहक म्हणून नेमणूक केली. ज्यावेळी 'अ' परदेशाहून परत आला तेव्हा 'ब' ने ते घर सोडण्यास नकार दिला.

(अ) 'अ' हा बळाचा वापर करून 'ब' ला घराबाहेर घालवू शकतो का ?

(ब) विशिष्ट दिलासा कायदानुसार 'ब' कडून घराचा ताबा घेण्यासाठी 'अ' ला कोणता उपाय उपलब्ध आहे ?

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतेही चार)

- (अ) अशक्य कृत्य करण्याच्या (फ्रस्टेशन) कायद्याचे तत्त्व न्यायालयीन खटल्यांचे आधारे स्पष्ट करा.
- (ब) अवैध करार म्हणजे काय? भारतीय करार कायदानुसार प्रत्यक्षरित्या अवैध ठरविलेले करार स्पष्ट करा.
- (क) प्रतिफलाची व्याख्या देऊन ते स्पष्ट करा. 'प्रतिफलाशिवाय करार नाही' या नियमाचे अपवाद कोणते?
- (ड) प्रस्तावाची व्याख्या द्या. 'प्रतिप्रस्ताव', 'प्रस्तावाचे आमंत्रण' न्यायालयीन खटल्यांच्या आधारे स्पष्ट करा.
- (इ) कोर्टाचा मनाई हुकूम म्हणजे काय? तात्पुरता मनाई हुकूम व निरंतन मनाई हुकूम यातील फरक स्पष्ट करा.
- (ई) विशिष्ट दिलासा अधिनियमानुसार व हस्तांतरणीय मालमत्ता मिळविण्याविषयक कायदेशीर तरतूदींची चर्चा करा. (खटल्यांच्या आधारे)

QP Code : 13010

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N. B. : (1) All questions are compulsory.
(2) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer the following (not more than two sentences) 20
- What is an offer?
 - What is coercion, as defined under Indian Contract Act?
 - Give any two rules regarding minor's agreement.
 - When is communication of acceptance complete?
 - State any two rights of the finder of the goods.
 - What is the effect of agreement in restraint of marriage?
 - What are the remedies available to a person aggrieved by Anticipatory Breach of Contract?
 - What is temporary injunction?
 - Under what conditions can a court order cancellation of an instrument?
 - Give any two reasons due to which the court may refuse to grant specific performance.
2. Write Short notes on (any four) :- 20
- Mistake
 - Privity of Contract
 - Devolution of Joint Rights and Liabilities
 - Government Contracts
 - Rectification of Instruments
 - Recession of Contracts
3. Answer the following giving reasons (any two) :- 12
- Amar buys a tube of Beauty Skin Cream. The company, which, manufactures the cream, had advertised, "Whoever buys the cream and uses it as per instructions for a period of one month but still has pimples shall be paid a reward of Rs. 5000. After using, the cream for one month Amar still has pimples on his face. He demands the reward money from the company but the company says that they have not accepted his offer hence there is no contract. Amar has filed a suit against the company for recovery of the money.

[TURN OVER

- (i) What is general offer?
(ii) State with reasons whether Amar would succeed.
- (b) A files a suit against B for declaration that he is entitled to receive Rs. 10000 from B, but he does not pray for recovery of the said amount from B.
(i) What is declaratory decree?
(ii) Can declaration be made in above case? Explain.
- (c) A purchases a steamer ticket. On the back of the ticket, a condition has been printed that the company will not be liable for loss or injury to the passenger or his luggage. On the face of the ticket, there was no indication that some conditions have been printed on the back of the ticket. The luggage of A is lost due to negligence of the crewmember.
(i) What is 'reasonable notice of terms' under Standard Form Agreements?
(ii) Can the company be held liable for the loss?

4. Answer the following (any four) :-

48

- (a) "Acceptance is to a proposal what a lighted match is to a train of gun powder". Discuss and state essentials of a valid acceptance.
(b) Discuss the law relating to Wagering Agreements.
(c) Explain the provisions in the Indian Contract Act regarding Performance of Contracts.
(d) Briefly explain the various modes of Discharge of Contract.
(e) State the rules regarding Specific Performance of part of a Contract. Who may obtain specific performance?
(f) What is Mandatory Injunction? When will the court refuse to grant an injunction?

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
(२) उजवीकडे नमूद केलेले अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. खालील प्रश्नांची संक्षिप्त उत्तरे द्या (दोन वाक्यांपेक्षा अधिक/जास्त नाही) :- २०
- (अ) प्रस्ताव म्हणजे काय?
(ब) भारतीय करार कायदानुसार, बलप्रयोग म्हणजे काय?
(क) सज्ञान नसलेल्या व्यक्तीच्या कराराशी संबंधित दोन नियम सांगा.
(ड) प्रस्तावाचा संवाद कधी पूर्ण होतो?
(इ) हरवलेली वस्तू शोधणाऱ्याचे कुठलेही दोन अधिकार सांगा.
(फ) विवाह करण्यास अवरोध करणाऱ्या कराराचा परिणाम सांगा.
(ग) पूर्वकल्पित भंग झालेल्या करारात पिडीत व्यक्तीला उपलब्ध असलेले उपाय.
(ह) हंगामी मनाई हुकूम म्हणजे काय?
(ई) कुठल्या परिस्थितीत न्यायालय दस्तावेज/संलेख रद्द करायचे आदेश देते?
(ज) 'विशिष्ट दिलासा', न्यायालय केव्हा नाकारते. दोन कारणे सांगा.
२. संक्षिप्त टिपा लिहा (कुठल्याही चार) :- २०
- (अ) चूक
(ब) कराराची प्रिव्हिटी/कराराशी निगडित व्यक्तीतील संबंध
(क) संयुक्त अधिकारांचे आणि जबाबदारीचे न्यायगमन
(ड) सरकारी करार
(इ) दस्तावेज परिशुद्धी/दस्तावेजाची सुधारणा
(फ) करार रद्द करणे / रद्दता
३. खालील प्रश्नांची कारणांसहीत उत्तरे द्या (कोणतेही दोन) :- १२
- (अ) अमर सौंदर्य मलमाची ट्यूब विकत घेतो. त्या मलमाचे उत्पादन करणाऱ्या कंपनीने जाहिरात दिलेली असते की, "जर कुठल्याही व्यक्तीने त्यांचे हे मलम विकत घेऊन सलग एक महिना दिलेल्या सुचनांनुसार वापरले आणि तरीही तिचे मुरूम गेले नाहीत, तर त्या व्यक्तीला रु. ५,००० देण्यात येतील." एक महिना मलम लावूनसुद्धा अमरच्या चेहऱ्यावरचे मुरूम जात नाहीत. तो कंपनीकडे घोषित रक्कमेची मागणी करतो. कंपनीनुसार, त्यांनी

[TURN OVER]

त्याचा प्रस्ताव स्वीकारलेला नाही, म्हणून हा करार नाही. अमरने कंपनीविरुद्ध घोषित रक्कम वसुलीकरता दावा दाखल केला आहे.

(१) सार्वजनिक प्रस्ताव म्हणजे काय?

(२) अमर सफल होईल का? कारणांसहित उत्तर द्या.

(ब) 'अ' हा घोषणात्मक हुकुमनामाचा दावा 'ब' विरुद्ध दाखल करतो की, त्याला 'ब' कडून रु. १०,००० येणे आहे, पण त्याने ही रक्कम 'ब'कडून मिळावी म्हणून विनंती केली नाही.

(१) घोषणात्मक हुकुमनामा म्हणजे काय?

(२) सदर खटल्यात घोषणा करता येईल का? स्पष्ट करा.

(क) 'अ'ने एका व्यापारी जहाजाचे तिकीट विकत घेतले. तिकिटाच्या मागील बाजूस एक अट छापलेली होती की, कुठल्याही प्रवाशाला होणाऱ्या इजेला किंवा त्याच्या मालाला होणाऱ्या/सामानाला होणाऱ्या नुकसानीस कंपनी कारणीभूत राहणार नाही. कंपनीच्या जहाजावरील नोकरांच्या/कर्मचाऱ्यांच्या निष्काळजीपणामुळे 'अ' आपले सामान गमावतो. तिकिटाच्या दर्शनीय भागावर कुठेही असे नमूद केलेले नव्हते की अशा प्रकारची अट मागील बाजूस छापलेली आहे.

(१) प्रमाणभूत स्वरूपाच्या करारांतर्गत 'योग्य/वाजवी सूचना' ही संकल्पना स्पष्ट करा.

(२) कंपनीला झालेल्या नुकसानीसाठी जबाबदार धरता येईल का?

४. सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही चार) :-

४८

(अ) "दारुगोळा पावडर घेऊन जाणाऱ्या रेल्वेगाडीशी पेटवलेली काडी जशी संबंधीत आहे. तशीच स्वीकृती ही प्रस्तावाशी संबंधीत आहे." स्पष्ट करा आणि वैध स्वीकृतीसाठी आवश्यक असलेल्या बाबी सांगा.

(ब) पैजेच्या करारासंबंधीत कायद्याची चर्चा करा.

(क) भारतीय करार कायद्यातील करारपूर्ण करण्यासंबंधित तरतुदी सांगा.

(ड) कराराच्या जबाबदारीतून मुक्तता कधी होते किंवा जबाबदारी संपुष्टात येणाऱ्या घटना/पद्धती थोडक्यात सांगा.

(इ) कराराच्या काही भागांची विशिष्ट अंमलबजावणी, संबंधीत नियम सांगा. कोण विशिष्ट अंमलबजावणीची मागणी करू शकतात?

(फ) अनिवार्य आज्ञात्मक व्यादेश म्हणजे काय? न्यायालय कुठल्या परिस्थितीत मनाई हुकूम नाकारू शकतात?

sem 5 BLS
sem 1 LLB

Contract-I

16 APR 2016

QP Code : 25919

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. :** (1) All question are compulsory
(2) Figure to the right indicate full marks

1. Answer the following (not more than two sentences) 20
- What is 'Promise' as defined under the Indian Contract Act?
 - When can a Proposal be revoked?
 - When is Consent said to be free?
 - Can a minor person on attaining the age of majority ratify an agreement entered into during his minority?
 - What is a Contingent Contract?
 - Give two exceptions to an agreement in restraint of legal proceedings.
 - What is Coercion as defined under the Indian Contract Act?
 - What is temporary injunction?
 - Under what conditions can a court order cancellation of an instrument?
 - What is trust, as defined under Specific Relief Act?
2. Write short notes on (any four) 20
- Time is the essence of contract
 - Consideration must be real but need not be adequate
 - Government Contracts
 - Anticipatory breach of contract
 - Declaratory Decree
 - Recovery of possession of immovable property
3. Answer the following giving reasons (any two) 12
- Akash invited his friend Ravi for dinner to his house on Sunday. Ravi agreed. However, Ravi did not go for the dinner. Akash filed a case against Ravi for compensation of the cost of the unconsumed food.
 - What is 'Proposal' as defined under Indian Contract Act?
 - State with reasons whether Akash would succeed.

[TURN OVER

DB-Con. 417-16.

- b) A, contracts with B to sell railway shares of a particular description. The shares are not easily available in the market. Subsequently A denies selling them to B.
- What is Specific Performance of Contract?
 - Can B be granted a decree for specific performance of the above contract?
- c) A purchased a lorry from B. B told A that the lorry is in good condition, however, A found many defects in the lorry during the first journey. When A complained about it, B offered to bear half of the repairing expenses, to which A agreed. In the second journey the lorry completely broke down. A filed a suit against B to revoke the contract.
- What is the consequence when the consent to an agreement is caused by fraud?
 - Will A succeed in the above case?

4. Answer the following (any four)

48

- "All the contracts are agreements but all the agreements are not contracts" Discuss.
- Discuss the Doctrine of Frustration of Contract the help of decided cases.
- Define Void Agreements? State and explain briefly the agreements, which are expressly declared void under the Indian Contract Act?
- "Certain relations resembling those created by contract". Discuss in the lights of provisions of Indian Contract Act.
- When can an instrument be rectified? Who can claim the remedy of rectification?
- Discuss contracts, which cannot be specifically enforced under Specific Relief Act.

[TURN OVER

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य.
(२) उजवीकडे नमूद अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. खालील प्रश्नांची संक्षिप्त उत्तरे द्या. (दोन वाक्यांपेक्षा जास्त नाही.)

- (अ) भारतीय करार कायदानुसार 'वचन' म्हणजे काय?
(ब) 'प्रस्ताव' केव्हा मागे घेता येतो?
(क) संमंती, 'मुक्त संमंती' केव्हा म्हणता येते?
(ड) सज्ञान नसताना केलेले करार व्यक्ती सज्ञान झाल्यानंतर स्विकारू शकते का?
(इ) घटनावलंबी करार म्हणजे काय?
(फ) न्यायालयीन दाव्यास प्रतिबंध करणाऱ्या करारनाम्याला असणारे दोन अपवाद सांगा.
(ग) बलप्रयोग, भारतीय करार कायदानुसार व्याख्या सांगा.
(ह) तात्पुरता मनाई हुकूम म्हणजे काय?
(य) न्यायालय कुठल्या परिस्थितीत दस्तबिज रद्द करण्याचा आदेश देऊ शकते?
(ज) विशिष्ट दिलासा कायदानुसार 'विश्वस्त मंडळ' म्हणजे काय?

२०

२. संक्षिप्त टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

- (अ) वेळेला महत्त्व असणारे करार
(ब) प्रतिफल असणे महत्त्वाचे आहे ते परिपूर्ण असणे नाही
(क) शासकीय/सरकारी करार
(ड) करारपूर्ती होण्याआधीच करारभंग
(इ) घोषणात्मक हुकूमनामा
(फ) स्थावर मालमत्तेचा ताबा परत मिळवणे

२०

३. कुठलेही दोन प्रश्न सोडवा.

- (अ) आकाशने मित्र रविला रविवारी रात्रीच्या भोजनाचे आमंत्रण दिले. रविने ते स्विकारले. रवी रात्रीच्या भोजनाला जाऊ शकला नाही. आकाशने रवि विरुद्ध वाया गेलेल्या भोजना साठी दावा दाखल केला आणि नुकसानभरपाई मागितली.

- (१) 'प्रस्ताव' भारतीय करार कायदानुसार स्पष्ट करा.
(२) कारणांसहित सांगा आकाश जिंकेल का?

१२

[TURN OVER]

(ब) 'अ' ने 'ब' ला रेल्वे कंपनीचे विशिष्ट रोखे विकण्याच्या करार केला. ते विशिष्ट रोखे त्रिस्तिय बाजारात उपलब्ध नव्हते. अंततः अ ने ब ला रोखे विकण्यास मनाई केली.

(१) विशिष्ट कृती करार म्हणजे काय?

(२) 'ब' ला विशिष्ट कृती अंमलबजावणीची आज्ञा आदेश मिळेल का?

(क) 'अ' ने 'ब' कडून लॉरी विकत घेतिल. 'ब' ने अ ला सांगितले लॉरी चांगल्या स्थितीत आहे. पण, अ ला त्या लॉरीत पहिल्याच प्रवासात अनेक उणीवा आढळून आल्या. जेव्हा अ ने ब कडे सदर गोष्टीची तक्रार केली तेव्हा त्याने दुरुस्तीचा अर्धा खर्च स्वतः करण्याची तयारी दाखवली ज्यावर अ तयार झाला. दुसऱ्या प्रवासात लॉरी पूर्णतः मोडकळली. 'अ' ने 'ब' विरुद्ध करार मागे घेण्याबाबत दावा केला.

(१) लबाडी/फसवूणीतून प्राप्त केलेल्या स्विकृतीचे म्हणाम सांगा.

(२) 'अ' वरिल दाव्यात जिंकेल का?

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतेही चार)

(अ) 'सर्व करार करारनामा असतात पण सर्व करारनामा करार नसतात.' स्पष्ट करा.

(ब) वैफल्यातून करार रद्दता हे तत्व न्यायालयीन निर्णयांसहित स्पष्ट करा.

(क) अवैध करार नापा व्याख्या सांगा. थोडक्यात स्पष्ट करा जे करारनामे भारतीय करार कायदानुसार घोषित स्वरूपात अवैध आहेत.

(ड) भारतीय करार कायद्याच्या तरतुदीनुसार "काहि नाती करार सदृश्य असतात." स्पष्ट करा.

(इ) दस्ताऐवज दुरुस्ती केव्हा करता येते?

(फ) ज्या करारांची विशिष्टरित्या अंमलबजावणी करता येत नाही, ते स्पष्ट करा.

N. B. (1) All question are compulsory
(2) Figures to the right indicate full marks

1. Answer the following (not more than two sentences) (20)

- a. What is an invitation to offer?
- b. When is communication of acceptance complete?
- c. What is the effect of non-compliance on Government Contracts under Article 299(1) of Constitution of India?
- d. Who are the 'promisor' and 'promisee' under India Contract Act?
- e. Who is said to be of sound mind under Indian Contract Act?
- f. What are the exceptions to Agreements in restraint to legal proceedings?
- g. State two distinctions between Temporary and Permanent Injunctions.
- h. What is 'settlement' is defined under Specific Relief Act?
- i. When can one apply for Rectification of Instruments?
- j. When two or more persons make a joint promise, whom can the promisee compel to perform the promise?

2. Write Short notes on (Any Four): (20)

- a. Coercion
- b. Privity of Contract.
- c. Rules regarding valid tender of Performance.
- d. Consideration must be real but need not be adequate
- e. Recovery of Possession of Movable Property.
- f. Discretion of the Court under section 20 of Specific Relief Act.

3. Answer the following giving reasons (any two) (12)

a. Husband and wife hired a room in hotel. They paid one month's rent in advance. After occupying the room they read a notice which was pasted on the wall of the room that the owner of the hotel will not be liable for the theft of the article, unless they are handed to the manager of the hotel. Due to the negligence of the hotel staff articles were stolen.

- i.) What is 'reasonable notice of terms' in case of standard form agreements?
- ii.) Can the owner of the hotel be held liable for the theft of the articles?

b. A's dog was missing. He announced in a newspaper to pay 5,000/- Rupees to anyone who would bring back to him his lost dog. B without the knowledge of the above reward, brought the lost dog to A. Thereafter, B came to know about the reward and claimed it from A.

- i. What is acceptance to a proposal?
- ii. Will B succeed in the above circumstances?

c) X Bank is a tenant in the building of Taj Hotels. There is a tenancy dispute between them. A major fire breaks out at the Hotel building and the whole building is vacated. After the renovation Taj Hotels refuses to give back possession to X Bank. X Bank has filed a case against Taj Hotels under Section 6 of the Specific Relief Act for recovery of possession.

- i. Will X Bank succeed?
- ii. What are the conditions to file a case under Section 6 for recovery of possession of immovable property?

4. Answer the following (any four) (48)

- a) Define Proposal. What are the characteristics of a valid Proposal?
- b) What is consideration to a contract? What is the effect on the validity of a contract, where the consideration is absent, inadequate and partly unlawful?
- c) What is fraud as defined under Indian Contract Act? "A mere silence as to fact is no fraud". Discuss and state the circumstances when duty to speak arises.
- d) What is breach of contract? Discuss the principles on which the court awards damages for the breach of contract.
- e) Which contracts can be and cannot be specifically enforced according to the Specific Relief Act.
- f) Under what circumstances can a person sue for cancellation of an instrument? How is cancellation of an instrument different from rectification of an instrument?

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. खालील प्रश्नांची संक्षिप्त उत्तरे द्या (दोन वाक्यांपेक्षा जास्त नाही) :-

२०

- (अ) प्रस्तावाचे आमंत्रण म्हणजे काय ?
(ब) स्वीकृतीचा संवाद कधी पूर्ण होतो ?
(क) भारतीय संविधाना अंतर्गत कलम २९९(१) नुसार शासकीय कराराशी संबंधित असलेल्या नियमांची पायमल्ली केल्यास काय परिणाम होतो ?
(ड) भारतीय करार कायदा अंतर्गत 'वचनकर्ता' (प्रॉमिसर) आणि 'वचनदाता / वचनप्रदाता' (प्रॉमिसरी) म्हणजे कोण ?
(इ) भारतीय करार कायदा अंतर्गत सबल / सक्षम मनाचा म्हणजे कोण ?
(फ) कायदेशीर कारवाईस प्रतिबंध करणाऱ्या कराराचे अपवाद सांगा.
(ग) तात्पुरता आणि कायमस्वरूपी मनाई हक्कातील दोन फरक सांगा.
(ह) विशिष्ट दिलासा कायदा अंतर्गत समझोतीची व्याख्या काय आहे ?
(ई) दस्तऐवजाच्या दुरुस्तीसाठी एखादी व्यक्ती कधी अर्ज करू शकते ?
(ज) जेव्हा दोन किंवा अधिक व्यक्तींनी एकत्रितपणे वचन दिले असेल अशावेळी वचनदाता (प्रॉमिसरी) वचनाची पूर्तता करण्यास कुणाला भाग पाडू शकतो ?

२. खालील संक्षिप्त टिपा (कोणत्याही चार) :-

२०

- (अ) बलप्रयोग
(ब) व्यक्ती-व्यक्तीतील करार संबंध
(क) कृती योग्यरित्या परिपूर्ण करण्यासंबंधी नियम
(ड) प्रतिफल / मोबदला समुचित नसले तरी वास्तविक असावे.
(इ) चल मालमत्तेचा ताबा परत मिळवणे.
(फ) विशिष्ट दिलासा कायदा अंतर्गत कलम २० नुसार न्यायालयास असलेला स्वेच्छाधिकार / विवेकाधिकार.

[TURN OVER

३. खालील प्रासंगिक समस्या कारणांसहित लिहा (कोणत्याही दोन) :-

१२

(अ) नवरा आणि बायको हॉटेलमध्ये एक रूम भाड्याने घेतात. ते एक महिन्याचे भाडे आगामी देतात. रूमचा ताबा घेतल्यानंतर भिंतीवर चिकटवलेली सूचना ते वाचतात ज्यानुसार हॉटेल व्यवस्थापकाच्या ताब्यात वस्तू दिली नाहीतर झालेल्या चोरीस हॉटेल जबाबदार राहणार नाही. हॉटेल कर्मचाऱ्याच्या निष्काळजीपणामुळे नवरा-बायकोची वस्तू चोरीस जाते.

(१) प्रमाणभूत स्वरूपाच्या कायद्यांतर्गत 'नियमांची वाजवी / रास्त सूचना' म्हणजे काय?

(२) हॉटेलचा मालक झालेल्या चोरीसाठी जबाबदार आहे का?

(ब) 'अ'चा कुत्रा हरवला. त्याने वर्तमानपत्रात हरवलेला कुत्रा परत आणणाऱ्यास रु. ५००० इनाम म्हणून घोषित केले. 'ब'ला या जाहिरातीची पूर्व कल्पना नव्हती. त्याने हरवलेला कुत्रा परत आणला. त्यानंतर 'ब'ला इनामाबाबत माहिती मिळाली आणि ती रक्कम त्याने 'अ'कडे मागितली.

(१) प्रस्तावाची स्वीकृती म्हणजे काय?

(२) वरील प्रसंगात 'ब' जिंकेल काय?

(क) ताज हॉटेलच्या इमारतीत 'क्ष' बँक भाडेकरू आहे. त्यांच्यात भाडेसंबंधी वादविवाद आहेत. एका मोठ्या लामलेल्या आगीत हॉटेलची संपूर्ण इमारत रिकामी करावी लागली. डागडूजी झाल्यानंतर ताज हॉटेलने बँक 'क्ष'स ताबा देण्यास नाकारले. विशिष्ट दिलासा कायदा कलम ६ नुसार 'क्ष' बँकेने हॉटेल ताज विरुद्ध दावा केला.

(१) 'क्ष' बँक जिंकेल का?

(२) कलम ६ नुसार अचल मालमत्तेचा ताबा परत मिळवण्यासाठी दावा दाखल करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या अटी कोणत्या?

४. खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे द्या (कोणतेही चार) :-

४८

(अ) प्रस्ताव व्याख्या लिहा. वैध प्रस्तावाची वैशिष्ट्ये काय आहेत?

(ब) करारातील प्रतिफल / मोबदला म्हणजे काय? जर मोबदला / प्रतिफल नसेल, अपूर्ण / अपूरा असेल आणि अंशतः गैरकायदेशीर असेल तर करारावर होणारा परिणाम लिहा .

(क) फसवणूक संज्ञा म्हणजे काय, भारतीय करार कायदानुसार कराराशी संबंधीत वस्तुस्थितीबाबत केवळ मौन राखणे म्हणजे फसवणूक नाही. जेव्हा बोलणे महत्त्वपूर्ण असते अशा परिस्थिती सांगून त्यांची चर्चा करा.

[TURN OVER

- (ड) करारभंग म्हणजे काय? करारभंग झाल्यामुळे दिले जाणारी नुकसान भरपाईची न्यायालयीन तत्त्वाची चर्चा करा.
- (इ) विशिष्ट दिलासा कायदानुसार कुठल्या कराराची विशिष्टरित्या अंमलबजावणी करता येते आणि नाही.
- (फ) कुठल्या परिस्थितीत दस्ताऐवज रद्दबदलेसाठी व्यक्ती विरुद्ध न्यायालयीन दावा / कायदेशीर कारवाई करता येते? दस्तऐवज रद्दता ही दस्तऐवज दुरुस्तीपासून कशी वेगळी आहे?
-

MUPD16035 ACO035 12/15/2016 9:45:24 AM

MUPD16035 ACO035 12/15/2016 9:45:24 AM

MUPD16035 ACO035 12/15/2016 9:45:24 AM

(3 Hours)

[Total Marks : 100]

N. B. (1) All question are compulsory
(2) Figure to the right indicates full marks.

1. Answer the following (not more than two sentences) (20)
- When can a proposal be revoked?
 - Define consideration under Indian Contract Act.
 - Whether an article displayed in a shop with price-tag attached to it an offer?
 - Who is said to be of sound mind under Indian Contract Act?
 - What is the effect of mistake of law under Indian Contract Act?
 - What is the effect of an agreement in restraint of marriage?
 - What is the obligation of a person who has received any advantage under a contract which becomes void?
 - What is 'trust' as defined under Specific Relief Act?
 - What is the limitation period for filing suit under section 6 of Specific Relief Act?
 - Who can institute a suit to have the instrument rectified?
2. Write short notes on (any four). (20)
- Government Contracts
 - Agreement in restraint of legal proceedings
 - Contingent Contracts
 - Agreement by way of wager
 - Alternative relief in a suit for specific performance
 - Mandatory injunction
3. Answer the following giving reasons (any two) (12)
- A, who is 16 years old, borrowed Rs. 20,000/- from B and executed a promissory note in favour of B. After attaining the age of majority, he replaced the old promissory note by a new promissory note in favour of B.
 - Who is competent to contract?
 - Can B enforce the new promissory note from against A?
 - A was directed by the court to furnish the surety of Rs. 15,000/- under Criminal Procedure Code. A gave the said amount to B and persuaded him to become a surety. After expiry of the period of surety the amount was reimbursed to B. A asked B to return the said amount however B refused to do so
 - What is unlawful consideration?
 - Will A succeed in the above case?

TURN OVER

- c. X, an attorney, induces his client Y, a Hindu widow to transfer property to him for defrauding Y's creditors. Y thereafter files a suit for rescission of the instrument of transfer.
- i. What is rescission of contract?
 - ii. Will Y succeed?
4. Answer the following (any four) (48)
- a. Discuss the law relating to communication of proposal, acceptance and revocation of proposal & acceptance. How can a proposal be revoked?
 - b. Explain the doctrine of privity contract with relevant cases and state exceptions to this doctrine?
 - c. "An agreement in restraint of trade is void" – discuss and state exceptions if any.
 - d. "If a contract is broken, the law endeavors, so far as money can do it, to place the injured party in the same position as if the contract has been performed." Comment.
 - e. What is the object of summery remedy provided under Section 6 of Specific Relief Act?
 - f. What are the different types of injunctions under Specific Relief Act? When can an injunction be refused?
-

MLPD16035 ACC035 17/05/2017 9:44:43 AM

[Time: Three Hours]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
 2. Figure to the right indicate full marks.

Q.1 Answer the following (not more than two sentences)

Marks 20

- a) What is 'promise' as defined under Indian Contract Act?
- b) Who is competent to enter into contract?
- c) What is free consent?
- d) What is the effect of mutual mistake of fact under Indian Contract Act?
- e) What is the effect of an agreement, the meaning of which is not certain?
- f) When two or more persons make a joint promise, whom can the promisee compel to perform the promise?
- g) What is the effect of negligence of promisee to afford promisor reasonable facilities for the performance?
- h) What is 'settlements' as defined under Specific Relief Act?
- i) What is mandatory injunction?
- j) When can an instrument be rectified?

Q.2 Write short notes(any four)

Marks 20

- a) Doctrine of fundamental breach of contract under Standard form of Contracts.
- b) Agreement in restraint of trade
- c) Undue influence
- d) Appropriation of payment
- e) Recovery of possession of immovable property
- f) Discretion as to decreeing specific performance

Q.3 Answer the following with reasons (Any two)

Marks 12

- a) A purchased a steamer ticket. On the back of the ticket a condition has been printed that the company will not be liable for loss or injury to the passenger or his luggage. On the face of the ticket there was no indication that some conditions have been printed on the back of the ticket. The luggage of A is lost due to negligence of the crew member.
 - i) What is 'reasonable notice of terms' in case of standard form of agreements?
 - ii) Can the company be held liable for the loss?
- b) A accepts a Vakalatnama from B to represent B in a certain suit. Later on B promises that if the suit is decided in his favor then he will give RS.50,000/- extra as a reward over and above the fees already fixed. The suit is decided in favor of B, but B refused to pay the amount of reward to A.
 - i) What is 'consideration' as defined under Indian Contract Act?
 - ii) Is B bound to pay the amount of reward to A?
- c) A and B contract to become partners in a specific business. The duration of partnership is not specified in that contract.
 - i) What is specific performance of contract?
 - ii) Can above contract of partnership be specifically enforced?

TURN OVER

Q.4 Answer the following(any four)

- a) Define void agreement. State and explain briefly the agreements which are expressly declared void under Indian Contract Act.
- b) Discuss the law relating to wagering agreements.
- c) What is a contingent contract? Discuss the law relating to enforcements of contingent contracts.
- d) What is breach of contract? Discuss the principles on which the court awards damages for the breach of contract.
- e) What is rescission of a contract? When can rescission be adjudged or refused?
- f) Under what circumstances can a court order for cancellation of an instrument? How is cancellation of an instrument different from rectification of an instrument?

TURN OVER

1 LCB sem - I

BLS sem - V

Contract - I

27/06/18

Q.P. Code :31325

[Time: Three Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. All questions are compulsory.
2. Figure to the right indicates full -marks.
3. Site relevant Case laws wherever required.

Q.1 Answer the following (not more than two sentences)

- Give two examples of Invitation to Offer.
- What is the effect of a counter offer?
- At what age does a person becomes competent to contract?
- What is the doctrine of privity to contract?
- State the exceptions to agreements in restraint of legal proceedings?
- Mention any two essentials of a valid tender of performance.
- Give two grounds in which injunctions cannot be granted?
- Name any two parties who are bound by a declaratory decree.
- Mention any two guidelines in Sec.20 regarding discretion of the Court to grant specific Performance.
- State two instances in which Court shall not allow rescission of Contract?

Q.2 Write short notes on (any four)

- Unsoundness of Mind
- Exceptions to 'No consideration No Contract'
- Immorality of Object.
- Agreements in Restraint of Trade.
- Rectification of instruments.
- Distinguish between Perpetual and Temporary Injunctions.

Q.3 Solve Any Two (With reasons)

- Chotu, 16 year old boy, lied that he is 19 years old and took a loan of rupees ten thousand from Ramu a money lender.
 - Can Ramu recover the money stating that he had lend the money on the basis of the lies of Chotu?
 - Can Ramu recover the money after Chotu completes 18 years of age?
- 'A' sends a proposal letter to 'B' on Monday which reaches 'B' on Tuesday. On Wednesday, 'B' posts his acceptance to 'A' which reaches 'A' on Saturday. However, on Thursday 'A' has sent a telegram revoking the offer.
 - What is the validity of the revocation?
 - What are the various ways in which an offer may lapse?
- Bala goes out of India for a month. He gives Somu for safe keeping a vase which he has inherited from his grandfather. In the absence of Bala Somu has illegally built a wall outside the entrance of Bala's house thereby obstructing the flow of air and light to Bala's house. Somu also refuses to return the vase but offers to pay for it which he has.
 - What is Bala's remedy in case of the vase?
 - What is Bala's remedy in case of the wall obstructing his entrance?

Q.4 Answer in Detail (Any Four):

- a) Define Proposal. What are the essentials of a valid proposal?
- b) Explain about free consent?
- c) Explain briefly the various modes of discharge of contract.
- d) Discuss the recovery of possession of Immovable Property under Specific Relief Act?
- e) Discuss in detail what contracts can and cannot be specifically performed under Sections 10 and 14 of the specific relief Act.
- f) Write about the standard form of contracts and the safeguards provided against standard clauses?

- पूर्व सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य.
२. शक्य तिथे संदर्भित न्यायनिर्णय लिहा.
३. उजवीकडे नमूद अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ प्रत्येकी दोन वाक्यात उत्तरे द्या.

- अ) प्रस्तावाच्या आमंत्रणाची दोन उदाहरणे सांगा.
ब) प्रति प्रस्तावाचा परिणाम काय?
क) कुठल्या वयात व्यक्ति करार करण्यास सक्षम होतो?
ड) 'कराराच्या एकात्मतेचे न्यायिकत्व', म्हणजे काय?
इ) 'कायदेशीर प्रक्रियेस प्रतिबंध करणाऱ्या' कराराशी संबंधित असलेले अपवाद सांगा.
फ) करार पूर्ण करण्यासंबंधीच्या सूचनेचे दोन आवश्यक घटक सांगा.
ग) कोणत्या दोन करारांतर्गत मनाई हुकुमनामाची आज्ञा देता येत नाही.
ह) घोषणात्मक हुकुमनामाबद्द असणाऱ्या कोणत्याही दोन व्यक्ती सांगा.
य) कलम २०, अंतर्गत विशिष्ट कृतीची आज्ञा देताना न्यायालयाच्या विवेकाअधिकारासंबंधी असलेल्या कुठल्याही दोन मार्गदर्शिका सांगा.
ज) कराराची रद्दबदलता न्यायालयाने कुठल्या दोन परिस्थिती मान्य करू नये?

प्र.२ टिप लिहा. (कुठल्याही चार)

- अ) मनाची विकलता
ब) 'प्रतीफलाशिवाय करार नाही', असलेले अपवाद
क) अनैतिक हेतू
ड) व्यापारास प्रतिबंध करणारा करारनामा
इ) दस्तावेजांची परीशुद्धी
फ) निरंतर आणि तात्पुरता मनाई हुकुम फेरक सांगा.

प्र.३ खालीलपैकी कुठलेही दोन प्रासंगिक समस्यां कारणांसहित सोडवा.

- अ) छोटू १६ वर्षाचा आहे. आपण १९ वर्षाचे आहोत असे भासवून 'रामू' सावकाराकडून त्याने १०,०००/- रुपयांचे कर्ज घेतले.
१) छोटूने खोट बोलून कर्ज घेतले या आधारवर रामू आपले उधार दिलेले पैसे परत घेऊ शकतो का?
२) छोटू १८ वर्षाचा झाल्यावर रामू आपले कर्ज वसूल करू शकतो का?

- ब) 'अ' प्रस्तावाचे पत्र 'ब' ला सोमवारी पाठवतो जे 'ब' ला मंगळवारी मिळते. बुधवारी 'ब' स्विकृतीचे पत्र 'अ' ला पाठवतो, जे 'अ' ला शनिवारी मिळते. पण, गुरुवारी 'अ' ने तारद्वारे त्याचा प्रस्ताव मागे घेतला.
- १) प्रस्ताव मागे घेण्याची वैधता काय?
 - २) प्रस्ताव कुठल्या विविध मार्गांनी संपुष्टात येतो?
- क) 'बाला' एक महिन्यासाठी भारताबाहेर जातो. तो जायच्या आधी त्याच्या आजोबांकडून वारसा हक्काने प्राप्त झालेली फुलदाणी सुरक्षित ठेवण्यासाठी सोमुच्या ताब्यात देतो. बालाच्या गैरहजेरीत सोमुने बेकायदेशीररित्या बालाच्या घराच्या प्रवेशद्वारा बाहेर एक भिंत बांधली जेणे करून बालाच्या घराची हवा आणि प्रकाश येणारा यात अडथळा निर्माण झाला. सोमुने फुलदाणी परत करण्यास नकार दिला आणि त्याच्या मोबदल्यात पैसे/मोबदला देण्याचा प्रस्ताव दिला.
- १) 'बालाला' फुलदाणी संबंधित असलेला उपाय सांगा.
 - २) प्रवेशद्वारात अडथळा निर्माण करणाऱ्या भिंती संदर्भात बालाला उपलब्ध असलेला उपाय सांगा.

प्र.४ कुठल्याही चारांची दीर्घ उत्तरे द्या.

- अ) प्रस्तावाची व्याख्या सांगा. वैध असलेल्या प्रस्तावाची आवश्यक घटक स्पष्ट करा.
- ब) मुक्त संमती स्पष्ट करा.
- क) भारतीय करार कायदांतर्गत करारासदृश्य असलेले नाते संबंध काय आहेत?
- ड) करारातून मुक्तता कुठल्यामार्गे होऊ शकते थोडक्यात स्पष्ट करा.
- इ) विशिष्ट दिलासा कायदा अंतर्गत अचल/स्थावर जंगम मालमत्तेचा ताबा परत प्राप्त करणेबाबत चर्चा करा.
- फ) विशिष्ट दिलासा कायदाची कलम १० आणि कलम १४, अंतर्गत कुठले करार विशिष्टरित्या अंमलबजावणीत आणता येतात आणि आणता येत नाही.

ULB sem-I

QP Code : 26949

[3 Hours]

[Total Marks : 100]

- N.B :** 1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicates full marks.

1. Answer the following (not more than two sentences) 20
- What is an 'Agreement' as defined under Indian Contract Act?
 - What is 'Coercion' as defined under Indian Contract Act?
 - What is a 'Voidable agreement'?
 - Under what circumstances does 'silence' amounts to fraud?
 - What are the various ways of revocation of proposal?
 - What is the obligation of a person who has received any advantages under a contract, which becomes void?
 - What are the obligations of a person enjoying the benefit of non-gratuitous act?
 - What is discretionary power of the Court under Section 20 of Specific Relief Act?
 - What is 'mandatory injunction'?
 - What is the limitation period for filing suit under Section 6 of Specific Relief Act?
2. Write short notes on (any four) 20
- Government Contracts
 - Past Consideration
 - Agreement by way of wager
 - Clayton's Rules
 - Declaratory decree
 - Personal bars to relief under Specific Relief Act
3. Answer the following giving reasons (any two) 12
- A agreed to purchase a horse from B and further agreed to pay 1,000 rupees over and above the agreed price to B if the horse proves to be lucky to him. Thereafter A refused to buy the horse and B filed suit against A for breach of contract.
 - Will B succeed in the above case?
 - What is the effect of an agreement, the meaning of which is not certain?
 - A was directed by the court to furnish the surety of Rs. 15,000/- under Criminal Procedure Code. A gave the said amount to B and persuaded to him to become surety. After expiry of the period of surety the amount was reimbursed to B. A asked B to return the said amount, however B refused to do so
 - What is a lawful consideration?
 - Will A succeed in the above case?

[TURN OVER

811118

I-102 811

- (c) A sells a field to B. There is right of passage over the field of which A has direct personal knowledge but he conceals this fact from B when asked.
 - (i) What is rescission of contract ?
 - (ii) Can B get the contract rescinded ?

4. Answer the following (any four)

48

- (a) What is consideration to a contract ? What is the effect on the validity of a contract, where the consideration is absent, inadequate and partly unlawful ?
- (b) What is 'Contingent' contract ? Discuss the law relating to enforcement of contingent contracts.
- (c) Discuss the doctrine of frustration of contract with the help of decided cases.
- (d) What is breach of contract ? Discuss the principles on which the Court awards damages for the breach of contract.
- (e) Discuss the law relating to cancellation of instruments under Specific Relief Act?
- (f) What are the different types of injunctions under Specific Relief Act ? When can perpetual injunction be granted ?

[TURN OVER

(ब) फौजदारी प्रक्रिया अंतर्गत न्यायालयाने 'अ' ला रू १५,०००/- चा जामिन देण्याचे आदेश दिले. 'अ' ने ती रक्कम 'ब' ला दिली आणि 'ब' ला जामिनदार होण्यासाठी पाठपुरवठा केला. जामिनाचा कालावधी संपल्यानंतर ती रक्कम 'ब' ला परत करण्यात आली. 'अ' ने ती रक्कम 'ब' कडे परत करण्याची मागणी केली, परंतु 'ब' ने देण्यास नकार दिला.

१. कायदेशीर प्रतिफल/मोबदला म्हणजे काय ?

२. 'अ' वरील दाव्यात यशस्वी होईल काय ?

(क) 'अ' ने 'ब' ला शेतजमिन विकली. जेव्हा विचारण्यात आले तेव्हा 'ब' पासून 'अ' ने त्याला माहित असलेली एक गोष्ट लपवून ठेवली, ती म्हणजे त्या शेत जमीनीवर असलेला पदपथाचा अधिकार.

१. कराराची रद्दता म्हणजे काय ?

२. 'ब' करार रद्द करू शकतो का ?

४. खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे द्या (कोणतेही चार) :

४८

(अ) प्रतिफल म्हणजे काय ? कराराच्या वेधतेवर खालील गोष्टीचे काय परिणाम होऊ शकतात जेव्हा, प्रतिफल नसते, प्रतिफल अपूर्ण असते आणि प्रतिफल अशहत: गैरन्यायिका/बैकायदेशीर असते.

(ब) घटनालंबी करार म्हणजे काय ? घटनावलंबी कराराचा अमलबजावणीचा कायदा सांगा.

(क) करार वैफल्येच्या तत्त्वप्रणालीची उदबोधित न्यायानिर्णयांच्या संदर्भात चर्चा करा.

(ड) करार भंग म्हणजे काय ? करार भंग झाल्यावर देण्यात येणाऱ्या नुकसान भरपाईशी संदर्भित न्यायालयीन तत्त्वांची चर्चा करा.

(इ) विशिष्ट दिलासा कायद्यातर्गत दस्तऐवज रद्दबदल करण्याबाबदच्या कायद्याची चर्चा करा.

(फ) विशिष्ट दिलासा कायद्यातर्गत विविध प्रकारचे मनाई हुकूम कोणते ? निरंतर मनाई हुकूम केव्हा देण्यात येतो ?

4/2/19

LLB I
BLS V

[Time: 3 Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. All the questions are compulsory
2. Figures to the right indicate full marks

Q.1 Answer the following (in not more than two sentences) (20)

- What is meant by void agreement?
- State any two essentials of valid tender of contract?
- What is the effect of an uncertain agreement?
- Give any two examples of invitation to Offer?
- What is the doctrine of privity to contract?
- Who are competent to enter into contract?
- Who can sue for specific performance under Specific Relief Act, 1963?
- Which instruments can be partially cancelled?
- What are the limitations of Court on right of rescission?
- Under Sec. 6 of the Specific Relief Act, a suit cannot be instituted against whom?

Q.2 Write Short Notes on (any four) (20)

- Contingent Contracts
- Agreement by way of wager
- Liquidated damages and penalty
- Declaratory Decree
- Defenses to an action for specific performance
- Devolution of Joint Liabilities

Q.3 Answer the following by giving reasons (Any two) (12)

- 'A' sells a field to 'B'. There is a right of passage over the field of which 'A' has direct personal knowledge but he conceals this fact from 'B' when asked.
 - What is rescission of contract?
 - Can B get the contract rescinded?
- 'A' purchases a steamer ticket. On the back of the ticket, a condition has been printed that the company will not be liable for loss or injury to the passenger or his luggage. On the face of the ticket, there was no indication that some conditions have been printed on the back of the ticket. Due to negligence of the crewmember "A" lost his luggage.
 - What is 'reasonable notice of terms' under Standard Form Agreements?
 - Can the company be held liable for the loss?
- A's son was missing. He announce in a newspaper to pay Rs. 5,00,000/- to anyone who would bring back to him lost son. 'B' without the knowledge of the above reward brought the lost son to 'A'. Thereafter 'B' came to know about the reward and claimed it from 'A'.
 - What is acceptance to a proposal?
 - Will 'B' succeed in the above circumstances?

Q.4 Answer the following (any four)

(48)

- a) What is breach of contract? Discuss the principles based on which the Court awards damages for the breach of the contract.
- b) Explain briefly the various modes of discharge of contract.
- c) Certain relations between parties resembling those of a contract, discuss in the light of provisions of Indian Contract Act.
- d) What are the essential elements of a valid contract?
- e) Discuss about the relief for recovery of possession of immovable property?
- f) What is perpetual injunction? When can Court refuse to grant an injunction?

वेळ : ३ तास

पूर्व सुचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य

२. उजवीकडे नमुद अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

एकूण : १०० गुण

प्र. क्र. १. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी दोन वाक्यात उत्तरे द्या

२० गुण

- (अ) शून्य करार म्हणजे काय?
- (ब) करार पूर्ण करण्यासंबंधीचे कोणतेही दोन आवश्यक घटक सांगा
- (क) अनिश्चित करारनाम्याचा परिणाम काय?
- (ड) प्रस्तावाच्या आमंत्रणाची कोणतेही दोन उदाहरणे द्या
- (इ) कराराच्या एकात्मतेचे न्यायिकतत्व/सिद्धांत काय आहे?
- (ख) कोणत्या व्यक्ती करार करण्यास सक्षम आहेत?
- (ग) विशिष्ट दिलासा कायदा, १९६३ अंतर्गत कराराची विशिष्टरित्या अंमलबजावणीसाठी दावा कोण करू शकतो?
- (घ) करार रद्द करणेचे हक्कावर आदेश देतेवळी न्यायालयावर असलेल्या मर्यादा कोणत्या?
- (च) कोणते दस्तावेज अशात रद्द करता येऊ शकतात?
- (ज) विशिष्ट दिलासा कायद्याच्या कलम ६ खाली कोणाविरुद्ध दावा किंवा खटला दाखल करता येत नाही?

प्र. क्र. २. संक्षिप्त दीर्घा लिहा (कोणतेही चार)

२० गुण

- (अ) घटनावालयी/आकस्मिक करार
- (ब) पैजेचा करार
- (क) निर्धारित करारनिविष्ट नुकसान आणि दंड
- (ड) घोषणात्मक हुकुमनामा
- (इ) कराराची विशिष्ट अंमलबजावणीच्या कृती विरुद्धचे बचाव/संरक्षण
- (फ) संयुक्त उत्तरदायित्वाचे प्रकाती विभाजन

प्र. क्र. ३. खालील प्रश्नांची कारणे देऊन उत्तरे द्या (कोणतेही दोन)

१२ गुण

अ 'अ' हा 'ब' ला शेत विकतो. सदर शेतावर वहिवाटीचा हक्क आहे ज्याबद्दल 'अ' ला प्रत्यक्ष माहिती आहे परंतु जेव्हा 'अ' ला त्याबद्दल विचारणा केली तेव्हा तो ही माहिती 'ब' पासून लपवून ठेवतो.

63433

- १) करार रद्द करणे म्हणजे काय?
- २) 'ब' करार रद्द करून घेऊ शकतो काय?
- ब. 'अ' जहाजाचे तिकीट खरेदी करतो. तिकीटाच्या मागे अट छापलेली असते की प्रवाशांना किंवा त्यांच्या सामानाला झालेल्या नुकसानाला किंवा इजेला कंपनी जबाबदार असणार नाही. तिकीटाच्या पुढील भागावर असे काहीही दर्शविलेले नसते की तिकीटाच्या मागील भागावर काही अट छापलेली आहे. जहाजातील कर्मचाऱ्यांच्या निष्काळजीपणामुळे 'अ' चे सामान हरवले जाते.
- १) प्रमाणभूत स्वरूपाचा कराराच्या अंतर्गत 'अटीच्या बाबत वाजवी सुचना' म्हणजे काय?
- २) 'अ' ला झालेल्या नुकसानासाठी कंपनीला जबाबदार धरले जाईल का?
- क. अ चा मुलगा लापता होता. अ ने वर्तमानपत्रात जाहीर केले की जो कोणी त्याच्या हरवलेल्या मुलाला परत आणून दिले तर त्याला रू.५,००,०००/- ची रक्कस ईनाम म्हणून देईल. ब ला सदर ईनामाची माहिती नव्हती व त्याने अ च्या हरवलेल्या मुलाला अ कडे आणून दिले. त्यानंतर ब ला सदर ईनामाबद्दल माहिती झाले आणि त्याने अ कडे सदर ईनामाची मागणी केली.
- १) प्रस्तावाचा स्वीकार म्हणजे काय आहे?
- २) वरील परिस्थितीमध्ये 'ब' यशस्वी होईल काय?

प्र. क्र. ४. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतेही चार)

४८ गुण

- (अ) करार भंग व उल्लंघन म्हणजे काय? न्यायालय ज्या तत्वांच्या आधारावर करार भंगासाठी नुकसान भरपाई चे आदेश देते त्या तत्वांवर चर्चा करा
- (ब) करारातून मुक्तता कुठल्यामार्गे होऊ शकते ते थोडक्यात सांगा
- (क) 'करारासादृश्य असलेले विशिष्ट नातेसंबंध' भारतीय करार कायदयातील तरतुदीनुसार स्पष्ट करा
- (ड) वैध कराराचे आवश्यक घटक काय आहेत?
- (इ) स्थावर जंगम मालमत्तेचा ताबा परत प्राप्त करणेच्या दिलासा बाबत चर्चा करा.
- (फ) निरंतर मनाई हुकुम म्हणजे काय? मनाई हुकुम देण्यास न्यायालय केव्हा नकार देऊ शकते?

04/05/2019

LLB Sem-I
BLS Sem-V
[Time: 3 Hours]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. All the questions are compulsory
2. Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Answer the following (in not more than two sentences). (20)

- When consent is not said to be free?
- Define coercion?
- What is the exception to agreement in restraint of trade?
- Give two instances of invitation to offer?
- When time is essence for the performance of the contract?
- Write two clayton's rules?
- Who can sue for recovery of possession of movable property?
- Under what circumstances court can order for rectification of instruments?
- Against whom declaratory decree is effective?
- What are the different types injunctions?

Q.2 Write short notes on (any four): (20)

- Novation
- Wagering agreements
- Anticipatory breach of the contract
- Doctrine of strict construction.
- Mandatory injunction.
- Specific performance of the contract

Q.3 Answer the following by giving reasons (any two). (12)

a) A purchases a steamer ticket. On the back of the ticket, a condition has been printed that the company will not be liable for loss or injury to the passenger or his luggage. On the face of the ticket, there was no indication that some conditions have been printed on the back of the ticket. The luggage of 'A' is lost due to negligence of the staff of Steamer.

- What is 'reasonable notice of terms' under Standard Form of Contract?
- Can the company be held liable for the loss?

b) 'X' agreed to sell his car to 'Y' the worth of which is Rs. 4,00,000 for Rs.10,000. X's consent to the contract is freely given. Subsequently X denied selling his car to Y contending that the consideration was inadequate. Therefore the agreement is void.

- When the contract can be avoided on the ground of inadequacy of the consideration?
- Whether A succeeds in this case?

c) Ram files a suit against Laxman for declaration that he is entitled to receive Rs.10,000. However, he did not pray for recovery of the said amount and interest on the amount from B.

- What is declaratory decree?
- Can declaration be ordered in the above case? Give reasons?

LR 2002
BR 2002 28

(48)

Q.4 Answer the following (any four)

- a) Define proposal. What are the essentials of a valid proposal?
- b) "Certain relations resembling those of contract." explain?
- c) When contract is said to be induced by fraud? When duty to speak arises?
- d) Discuss about the doctrine of frustration and what are specific grounds of frustration?
- e) What is rescission of contract? When rescission can be ordered by the court and the limitations on the right?
- f) Discuss the law relating to cancellation of instruments under the Specific Relief Act?

वेळ : ३ तास

एकूण १६० गुण

- पूर्व सुचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य
२. उजवीकडे नमुद अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. क्र. १. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी दोन वाक्यात उत्तरे द्या

- (अ) संमती मुक्त नाही असे कधी म्हणू शकतो?
(ब) जबरदस्ती ची व्याख्या सांगा.
(क) व्यापारास प्रतिबंध करणाऱ्या कराराशी संबंधित असलेला अपवाद कोणता?
(ड) प्रस्तावाच्या आमंत्रणाची दोन उदाहरणे द्या.
(इ) कराराची अंमलबजावणीसाठी वेळ हा कधी अत्यावश्यक घटक असतो?
(ख) क्लेटॉन चे दोन नियम लिहा.
(ग) स्थावर जंगम मालमत्तेचा ताबा मिळविण्यासाठी कोण दावा करू शकतो?
(घ) कोणत्या परिस्थितीत न्यायालय दस्तऐवज दुरुस्ती चे आदेश देऊ शकते?
(च) घोषणात्मक हुकुमनामा कोशाविरुद्ध लागू असतो?
(ज) विविध प्रकारचे मनाई हुकुम कोणते?

प्र. क्र. २. संक्षिप्त टीपा लिहा (कोणतेही चार)

- (अ) कराराचे नवीनीकरण
(ब) पैजेचे करार
(क) कराराचा पूर्वकल्पित भंग
(ड) कठोर रचनेचा सिद्धांत
(इ) अनिवार्य मनाई हुकुम
(फ) कराराची विशिष्ट अंमलबजावणी

प्र. क्र. ३ खालील प्रश्नांची कारणे देऊन उत्तरे द्या (कोणतेही दोन)

अ. 'अ' जहाजाचे तिकीट खरेदी करता. तिकीटाच्या मागे अट छापलेली असते की प्रवाशाला किंवा त्याच्या सामानाला झालेल्या नुकसानाला किंवा इजेला कंपनी जबाबदार असणार नाही. तिकीटाच्या पुढील भागावर असे काहीही दर्शविलेले नसते की तिकीटाच्या मागील भागावर काही अट छापलेली आहे. जहाजातील कर्मचाऱ्यांच्या निष्काळजीपणामुळे अ चे सामान हरवले जाते.

१) प्रमाणभूत स्वरूपाचा कराराच्या अंतर्गत 'अटीच्या बाबत वाजवी सुचना' म्हणजे काय?

२) अ ला झालेल्या नुकसानासाठी कंपनीला जबाबदार धरले जाईल का?

- ब. 'क्ष' हा त्याची रू.४,००,०००- किमतीची कार वाय ला रू.१०,०००-ला विकत देण्यास तयार झाला. क्ष ची सदर कराराला दिलेली संमती ही मुक्तपणे व राजी खुशीने दिलेली संमती होती. त्यानंतर क्ष ने वायला कार विकत देण्यास नकार दिला कारण मोबदला पर्याप्त नाही. म्हणून करार निरर्थक आहे.
- १) अपर्याप्त मोबदल्याच्या आधारावर करार कधी टाळता येऊ शकतो.
- २) वरील केस मध्ये क्ष यशस्वी होईल का?
- क. राम हा लक्ष्मणाकडून रू.१०,०००/- प्राप्त करण्यास पात्र आहे हे घोषित करणेसाठी लक्ष्मणाच्या विरुद्ध दावा दाखल करतो. परंतु सदर दाव्यात त्याने सदर रक्कम व त्यावरील व्याज हे लक्ष्मणाकडून वसूल करणेसाठी विनंती केली नाही.
- १) घोषणात्मक हुकुमनामा म्हणजे काय?
- २) वरील केसमध्ये घोषणात्मक हुकुमनाम्याचा आदेश देता येईल का कारणे द्या.

प्र. क्र. ४. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतेही चार)

४८

- (अ) प्रस्तावाची व्याख्या सांगा. वैध प्रस्तावाचे आवश्यक घटक कोणते ?
- (ब) 'करारासादृश्य असलेले विशिष्ट नातेसंबंध' स्पष्ट करा.
- (क) करार हा लबाडीने व फसवणुकी द्वारे प्रेरित आहे असे कधी म्हणू शकतो? बोलण्याचे कर्तव्य कधी उत्पन्न होते?
- (ड) करार विफलतेचा सिद्धांताची चर्चा करा आणि करार विफलतेचे विशिष्ट आधार कोणते?
- (इ) करार रद्द करणे म्हणजे काय न्यायालय कधी करार रद्द करण्याचे आदेश देऊ शकते आणि करार रद्द करणेचे हक्कावर असलेल्या मर्यादा व बंधने कोणते?
- (फ) विशिष्ट दिलासा कायदा अंतर्गत दस्तावेज रद्दबातल करणेसंबंधीचा असलेला कायदा यावर चर्चा करा.

SET A OF CONTRACT-I

MCOs

1. A ----- is a contract to do or not to do something, if some event, collateral to such contract, does or does not happen. /----- हे काहीतरी करण्याचा किंवा न करण्याचा करार आहे, जर काही घटना असेल तर, संपाश्विक असा करार, होतो किंवा होत नाही.
- A) Contingent contract / आकस्मिक करार
 B) Quasi Contract / अर्धवट करार
 C) Express of Implied Contract / निहित कराराचा एक्सप्रेस
 D) Indemnity Contract / नुकसानभरपाई करार
2. Rukhmabai v. Lala Laxminarayan case related to which section of specific relief Act, 1963 / रुखमाबाई विरुद्ध लाला लक्ष्मीनारायण प्रकरण विशिष्ट मदत कायदा, १९६३ च्या कोणत्या कलमाशी संबंधित आहे.
- A) Section 30/ कलम ३०
 B) Section 31/ कलम ३१
 C) Section 34/ कलम ३४
 D) Section 38/ कलम ३८
3. Display of goods in a shop with price tag is.../ किंमत टॅग असलेल्या दुकानात वस्तूचे प्रदर्शन
- A. general offer /सार्वजनिक प्रस्ताव
 B. An offer /एक प्रस्ताव
 C. A counter offer /प्रति प्रस्ताव
 D. An invitation to offer /हे ऑफर करण्याचे आमंत्रण आहे
4. A person who is finder of goods has the same responsibility as a...../वस्तु सापडलेल्या व्यक्तीची जबाबदारी हीसारखीच असते.
- a) bailee/ ठेवीदार
 b) owner/ मालक
 c) police / पोलीस
 d) None of the above./ वरीलपैकी एकही नाही.
5. Which of the following contracts cannot be specifically enforced as per the provision of section 14 of the Specific Relief Act -/ खालीलपैकी कोणते संपर्क विशेषतः कलमाच्या तरतुदीनुसार लागू केले जाऊ शकत नाहीत विशिष्ट मदत कायदा १४ -
- A) Execution of a formal deed of partnership / भागीदारीच्या औपचारिक कराराची अंमलबजावणी

Paper / Subject Code: 75706 / Contract - I

- B) Contract for the contraction of any building or exaction of any other work on land / कोणत्याही इमारतीच्या आकुंचन किंवा जमिनीवरील इतर कोणत्याही कामासाठी करार
- C) Contract which is determinable in its nature / करार जो त्याच्या स्वभावानुसार निर्धारित आहे
- D) Contract to execute a mortgage or furnish any other security for repayment of any loan which the borrower is not willing to repay at once / कोणत्याही कर्जाच्या परतफेडीसाठी तारण ठेवण्यासाठी किंवा इतर कोणतीही सुरक्षा प्रदान करण्यासाठी करार ज्याची कर्जदार एकाच वेळी परतफेड करण्यास तयार नाही
6. No suit under section 6 of the specific Relief Act 1963 shall be brought: / विशिष्ट मदत कायदा 1963 च्या कलम 6 अंतर्गत कोणताही खटला...आणला जाणार नाही.
- A. After the expiry of six months from the date of dispossession/ विल्हेवाट लावण्याच्या तारखेपासून सहा महिन्यांच्या कालावधीनंतर
- B. After the expiry of six months from the date of dispute between parties / पक्षकरांमधील विवादाच्या तारखेपासून सहा महिन्यांची मुदत संपल्यानंतर
- C. After the expiry of one year from the date of dispossession / विल्हेवाट लावण्याच्या तारखेपासून एक वर्ष संपल्यानंतर
- D. After the expiry of Two months from the date of dispossession / विल्हेवाट लावण्याच्या तारखेपासून दोन महिन्यांची मुदत संपल्यानंतर
7. Mandatory injunction may be granted: / अनिर्वाय मनाई आदेश मंजूर केला जाऊ शकतो
- A. When it is not necessary to compel the performance / जेव्हा कामगिरीची सक्ती करणे आवश्यक नसते
- B. When no any acts are necessary to be performed / जेव्हा कोणतीही कृती करणे आवश्यक नसते
- C. When to prevent the breach of an obligation it is necessary to compel the performance of certain acts/ बंधनाचा भंग रोखण्यासाठी काही कृतींची अंमलबजावणी करण्यास भाग पाडणे आवश्यक आहे
- D. Granted At any time / कधीही मंजूर
8. Damages allowed under section 73 of the Indian Contract Act are / भारतीय करार कायद्याच्या कलम 73 नुसार परवानगी असलेल्या नुकसानीस ... म्हणतात.
- A. Liquidated damages / निर्धारित नुकसान
- B. Compensatory damages / नुकसान भरपाई
- C. Penal damages / दंडात्मक नुकसान
- D. Consideration / मोबदला
9. "Consensus- ad - idem" means..... / "कन्सेंसुस ऍड इडेम" म्हणजे
- a) General Consensus / सामान्य एकमताने करारावर पोहोचणे
- b) Meeting of minds upon the same thing in the same sense / एकाच अर्थाने एकाच गोष्टीवर सहमत होणे
- c) Reaching an agreement / मतैक्यवर पोहोचणे

Paper / Subject Code: 75706 / Contract - I

d) Reaching of contract / कॉन्ट्रॅक्टवर पोहचणे

10. As per section Section 3 of Specific Relief is to be granted for enforcing / कलम ३ नुसार विशिष्ट दीलासा लागू करण्यासाठी मंजूर केले जाते

a) only for enforcing individual civil rights/ केवळ वैयक्तिक नागरी हक्कांच्या अंमलबजावणीसाठी

b) for enforcing penal laws/ दंडात्मक कायदे लागू करण्यासाठी

c) both for enforcing individual civil rights and penal laws/ वैयक्तिक नागरी हक्क आणि दंडात्मक कायदे लागू करण्यासाठी दोन्ही

d) for enforcing procedural lawsप्रक्रियात्मक कायदे लागू करण्यासाठी

11. Specific Performance of a contract /कराराची विशिष्ट कामगिरी

A) Will be ordered generally where damages are an adequate relief / सामान्यपणे आदेश दिले जातील जेथे नुकसान पुरेशी आराम असेल

B) Will never be ordered if damages are an adequate remedy /नुकसान हा पुरेसा उपाय असल्यास कधीही आदेश दिला जाणार नाही

C) May be ordered where damages are an adequate remedy / जेथे नुकसान हा पुरेसा उपाय आहे तेथे आदेश दिले जाऊ शकतात

D) May not be ordered if damages are an adequate remedy / जर हानी पुरेशी उपाय असेल तर ऑर्डर दिली जाऊ शकत नाही

12. On attaining the age of majority, a minor's agreement:/ बहुसंख्य वय गाठल्यावर, अल्पवयीन व्यक्तीचा करार:

(a) cannot be ratified by him / त्याला मान्यता दिली जाऊ शकत नाही

(b) becomes valid / वैध होते

(c) can be ratified by him / त्याला मान्यता दिली जाऊ शकते

(d) becomes void / शून्य होते

13. Promises which form the consideration or part of the consideration for each other are called: / वचनेजी एकमेकांसाठी मोबदला किंवा मोबदलाचा भाग बनतात त्यांनाम्हणतात.

A. Agreement / करारनामा

B. Reciprocal promises/ परस्पर वचने

C. Contract/ करार

D. Executed consideration/ अंमलात आणलेला मोबदला

14. Change of the nature of the obligation in a Contract is known as: / करारातील दायित्वाच्या स्वरूपातील बदलाला असे म्हणतात

A. Rescission /रदद करणे

Paper / Subject Code: 75706 / Contract - I

- B. Novation / नवीकरण
- C. Frustration / विफलता
- D. Revocation / मागे घेणे

15. A, a singer, contracts with B, the manager of a theatre for two nights in every week during the next two months, and B engages to pay her a hundred rupees for each night's performance. On the sixth night, A will fully absents herself from the theatre, and B, in consequence rescinds the contract/ 'अ' ही एक गायक असून 'ब' या थिएटर मालकासोबत पुढील दोन महिन्यात प्रत्येक आठवड्यात दोन रात्री त्या थिएटरमध्ये गाणे गाण्या करिता करार करते आणि 'ब' तिला प्रत्येक रात्रीच्या कामगिरीसाठी शंभर रुपये देण्याचे ठरवतो, 'अ' सहाव्या रात्री हेतू परस्पर स्वतः थिएटरमध्ये अनुपस्थित राहते आणि परिणामी 'ब' करार रद्द करतो

- a) B must pay A for the three nights on which she had sung/ ज्या तीन रात्री तिने गायल्या होत्या त्यासाठी 'ब' ने 'अ' ला पैसे दिले पाहिजेत
- b) B must pay A for the four nights on which she had sung/ ज्या चार रात्री तिने गायल्या होत्या त्यासाठी 'ब'ने 'अ'ला पैसे दिले पाहिजेत
- c) B must pay A for the five nights on which she had sung/ 'ब' ने ज्या पाच रात्री गायल्या होत्या त्यासाठी 'ब'ने 'अ'ला पैसे देणे आवश्यक आहे
- d) B is not bound to pay A/ 'ब', 'अ'ला पैसे देण्यास बांधील नाही.

16. A supports B's infant son. B promises to pay A's expenses in so doing / 'अ', 'ब'च्या निजात मुलाला आधार देतो. 'ब' हे करताना 'अ'चा खर्च भरण्याचे वचन देतो

- a) This is not a contract/ हा कॉन्ट्रॅक्ट नाही
- b) This is a contract/ हा कॉन्ट्रॅक्ट आहे
- c) This is not a valid contract/ हा वैध कॉन्ट्रॅक्ट नाही
- d) This is not an enforceable contract / हा अंमलबजावणी करण्यायोग्य कॉन्ट्रॅक्ट नाही

17. Mohiri Bibi v/s Dharmodas Ghosh case deals with...../ मोहोरी बीबी विरुद्ध धरमोदास घोस प्रकरण..... संबंधित आहे

- A. Contingent contract / आकस्मिक करार
- B. Minors agreement/ अज्ञान मुलांचा करार
- C. Wagering agreement /पैजेचे करार
- D. Voidable contract. /शून्य करार

18. A agrees to buy from B a certain horse it turns out that the horse was dead at the time of bargaining this agreement is : / अ ब कडून ठराविक घोडा विकत घेण्यास सहमत आहे असे दिसून आले की सौदेबाजीच्या वेळी घोडा मेलला होता हा करार... आहे.

- A. Valid/ वैध

Paper / Subject Code: 75706 / Contract - I

- B. Voidable /रद्दकरण्यायोग्य
C. Void /निरथक
D. Unenforceable / अंमलबजावणीन करण्यायोग्य

19. A supplies B, a lunatic, with necessaries suitable to his condition in life/ 'ब' ह्या वेड लागलेल्या व्यक्तीला 'अ' त्याच्या जीवनातील परिस्थितीनुसार आवश्यक असलेल्या वस्तु पुरवितो

- a) A should gift B/ 'अ'ने 'ब'ला बक्षिस द्यायला हवी
b) A is entitled to be reimbursed from B's property/ 'अ' ला 'ब' च्या मालमतेतून परतफेड करण्याचा हक्क आहे
c) A is not entitled to be reimbursed from B's property/ 'अ'ला 'ब'च्या मालमतेतून परतफेड करण्याचा अधिकार नाही
d) A is entitled to be given a share in B's property/ 'अ'ला 'ब'मालमतेत वाटा च्या मालमतेत वाटा मिळण्याचा हक्क आहे.

20. Contract is defined as an agreement enforceable by law, vide Section ... of the Indian Contract Act. / कायद्याद्वारे अंमलबजावणी योग्य असलेला करार म्हणजे संविदा होय ही व्याख्या भारतीय करार कायद्यांच्या कोणत्या कलमांतर्गत दिली आहे

- a) Section 2(e) / कलम २ (इ)
b) Section 2(f) / कलम २ (एफ)
c) Section 2(h) / कलम २ (एच)
d) Section 2(i) / कलम २ (आय)

DESCRIPTIVE QUESTIONS

- Q 1 Mention any three circumstances under which an Offer gets revoked. / ज्यामध्ये ऑफर रद्द केली जाते अशा कोणत्याही तीन परिस्थितींचा उल्लेख करा.
- Q 2 Who is Competent to Contract? What is the consequence of a Minor's Agreement? / करार करण्यास सक्षम कोण आहे? अल्पवयीन कराराचा परिणाम काय आहे?
- Q 3. When silence amounts to fraud? Write one distinction point between misrepresentation & fraud / जेव्हा मौन फसवणूक होते? चुकीचे सादरीकरण आणि फसवणूक आणि फसवणूक यातील फरक स्पष्ट करा
- Q 4 What is Appropriation of Payments? / देयकांचा विनियोग म्हणजे काय?
- Q 5 Mohan ordered a suit for his wedding and informed the seller Sohan that he wants delivery of suit on 20 th August, 2021. However, Sohan failed to deliver the suit on 20 th August. What are the rights of Mohan? / मोहनने त्याच्या लग्नासाठी सूट मागवला आणि विक्रेत्या सोहनला कळवले की त्याला 20 ऑगस्ट 2021 रोजी सूटची डिलिव्हरी हवी आहे. तथापि, सोहन 20 ऑगस्ट रोजी सूट देण्यात अयशस्वी ठरला. मोहनचे अधिकार काय आहेत?
- Q 6 Explain the case of Lalman Shukla V/s Gauri Dutt / लालमन शुक्ला विरुद्ध गौरी दत्त प्रकरण स्पष्ट करा
- Q 7 "As a general rule the court will not direct the specific performance of a part of a contract". Comment. Is there any exception to this rule? / "सामान्य नियम म्हणून न्यायालय कराराच्या एका भागाच्या विशिष्ट कामगिरीचे निर्देश करणार नाही". टिप्पणी. या नियमाला काही अपवाद आहे का?
- Q 8. Explain in short Declaratory Decree / घोषणात्मक हुकूमनाम्यावर एक टीप लिहा
- Q 9 Explain "Rectification of a Contract"? / "कराराचे सुधारणे" स्पष्ट करा?
- Q 10. What is perpetual Injunction? When can a court refuse to grant an Injunction? / शाश्वत आदेश म्हणजे काय? न्यायालय कधी आदेश देण्यास नकार देऊ शकते.

18/11/22

QP: 11298

Time: 2 Hrs

Marks: 60

A. Answer the following in one or two sentences (any 6) (12 Marks)

- 1 Define the term "Acceptance" under Indian Contract Act 1872
- 2 What is Standard Form of Contract?
- 3 What do you mean by Contingent Contract?
- 4 What is "Undue Influence" under the Indian Contract Act 1872?
- 5 Who can obtain specific performance under the Specific Relief Act?
- 6 What is Mandatory Injunction?
- 7 When does silence amount to Fraud?
- 8 What is Rectification of an Instrument?
9. What do you mean by Counter – Offer?
10. What do you mean by Privity of Contract?

2. Write short notes (any 2) (12 Marks)

1. Government as a Contracting Party
2. Declaratory Decree
3. Agreements in Restraint of Legal Proceedings
4. Clayton's Rules

3. Solve the Following (any 2) (12 Marks)

1. Mr 'X' purchase a ticket for a cruise. On the back of the ticket a condition has been printed that cruise Company shall not be liable for the loss or injury to the passenger or his luggage. On the face of the ticket there was no indication that some conditions have been printed on the back of the ticket. luggage of Mr 'X' was lost during the Voyage.

- a. Explain reasonable notice of terms as per standard form of contract
- b. Will the company be liable in the present situation?

2. 'P' contacts with 'Q' for certain painting, which is not easily available in the market. Later on 'P' refuses to sell the painting to 'Q'.

- a. What do you mean by specific performance of the contract?
- b. Can a decree for specific performance be granted to 'Q' in this specific case?

11298

18/11/22

QP: 11298

3. 'D' owns a flat in Mumbai. He decides to go to the USA for three years. 'D' has appointed Mr. 'S' as care taker of his flat. When 'D' comes back from abroad, Mr. 'S' refuses to vacate the said flat.

- Can Mr 'D' throw Mr 'S' out of the flat forcibly?
- What remedy does Mr 'D' have to recover the possession of his flat from Mr 'S' under Specific Relief Act?

4. 'A' ordered 5 kgs wheat from a General Store. Shortly after placing the order, 'A' called the Store again and asked to deliver 7 kgs of wheat instead of the earlier mentioned quantity. In this case:

- Explain in detail as to what happens to the earlier order of 5 Kgs given by 'A'?
- What do you mean by discharge of Contract? State various modes of Discharge of Contract.

D. Answer the Following in Detail (any 2)

(24 Marks)

- Explain the provision of Specific Relief Act regarding recovery of possession of immovable property with proper case laws.
- What do you mean by breach of contract? What are the remedies for breach of contract?
- Define Consideration. State the exception to the rule "No Consideration, No Contract."
- Discuss law relating to Wagering Agreements.

111/22

QP: 11298

मराठी भाषांतर

वेळ : २ तास

गुण : ६०

अ. खालील एक किंवा दोन वाक्यात उत्तर द्या (कोणतेही 6)

(12 गुण)

- 1 भारतीय करार कायदा 1872 अंतर्गत "स्वीकृती" या शब्दाची व्याख्या करा
- 2 कराराचे मानक स्वरूप काय आहे?
- 3 घटनापेक्ष करार म्हणजे काय?
- 4 भारतीय करार कायदा 1872 अंतर्गत "गैरवाजवी प्रभाव" म्हणजे काय?
- 5 विशिष्ट दिलासा कायद्यांतर्गत विशिष्ट कामगिरी कोण प्राप्त करू शकते?
- 6 आदेशात्मक मनाईहुकूम म्हणजे काय?
- 7 मौन बाळगणे केव्हा लबाडी होऊ शकते??
- 8 दस्तावेजांची दुरुस्ती म्हणजे काय?
- 9 प्रति प्रस्ताव (Counter Offer) म्हणजे काय?
10. प्रिव्हिटी ऑफ कॉन्ट्रॅक्ट म्हणजे काय?

२. टिपा लिहा (कोणत्याही 2)

(12 गुण)

1. सरकार करारातील एक पक्ष
2. घोषणा करणारे हुकूमनामे
3. कायदेशीर कार्यवाहीस निर्बंध करणारे करारनामे
4. क्लेटनचे (Clayton's) नियम

३. खालील सोडवा (कोणतेही 2)

(12 गुण)

1. मिस्टर 'X' क्रूझसाठी तिकिट खरेदी करतो. तिकिटाच्या मागील बाजूस एक अट छापण्यात आली आहे की, प्रवासी किंवा त्याच्या सामानाच्या नुकसानीसाठी किंवा दुखापतीसाठी क्रूझ कंपनी जबाबदार राहणार नाही. तिकिटाच्या पुढच्या भागावर असे कोणतेही संकेत नव्हते की तिकिटाच्या मागील बाजूस काही अटी छापण्यात आल्या आहेत. प्रवासादरम्यान दरम्यान मिस्टर 'X' चे सामान हरवले.

अ. कराराच्या मानक स्वरूपानुसार अटीची वाजवी सूचना याबाबत सांगा

ब. सध्याच्या परिस्थितीत कंपनी जबाबदार असेल का?

2. बाजारात सहज उपलब्ध नसलेल्या विशिष्ट चित्रकलेसाठी 'प', 'क' शी संपर्क साधतो. नंतर 'प' ने 'क' ला ते चित्र विकण्यास नकार दिला.

अ. कराराची विशिष्ट कामगिरी म्हणजे काय आहे ते सांगा?

ब. या प्रकरणात 'क' च्या बाजूने कराराची विशिष्ट पूर्ततेचा आदेश मंजूर केली जाऊ शकते का?

11298

Page 3 of 4

18/11/22

UPLS Sem V (New)
Paper / Subject Code: 75812 / Contract-I

OP: 11298

3. 'ड' च्या मालकीचा मुंबईमध्ये फ्लॉट आहे. त्याने तीन वर्षासाठी अमेरिकेला जाण्याचा निर्णय घेतला. 'ड' यांनी मिस्टर 'स' यांना त्यांच्या फ्लॉट ची देखभाल करण्यासाठी नियुक्ती केले गेली. 'ड' परदेशातून परत आल्यावर, मिस्टर 'स'ने तो फ्लॉट रिकामा करण्यास नकार दिला.

अ. मिस्टर 'ड', मिस्टर 'स' ला जबरदस्तीने फ्लॉटच्या बाहेर काढू शकतो का?

ब. श्री 'ड' ला त्याच्या फ्लॉटचा ताबा श्री 'स' कडून विशिष्ट दिलासा कायद्याच्या अंतर्गत परत मिळवण्यासाठी काय पर्याय आहे ?

4. एका जनरल स्टोअरमधून 'अ' याने 5 किलो गहू मागवले. ऑर्डर दिल्यानंतर थोड्याच वेळात, 'अ' ने पुन्हा दुकानात फोन केला आणि आधी नमूद केलेल्या प्रमाणाऐवजी 7 किलो गहू पाठवण्यास सांगितले. या प्रकरणात:

अ. 'अ' ने दिलेल्या 5 किलो च्या पूर्वीच्या ऑर्डरचे काय होणार ते तपशीलवार सांगा?

ब. कराराची निर्वहन (Discharge) म्हणजे काय? कराराच्या निर्वहनाचे विविध पद्धती सांगा.

D. खालील तपशीलवार उत्तर द्या (कोणतेही 2)

(24 गुण)

1. विशिष्ट दिलासा कायद्यातील योग्य तरतुदींसहित अचल मिळकतीचा ताबा परत मिळण्याबाबतच्या तरतुदी न्यायालयीन निवाड्यांसहित सांगा.
2. कराराचा भंग म्हणजे काय? करारभंग वर काय उपाय आहेत?
3. मोबदल्याची व्याख्या सांगा. मोबदला नसलेला करारनामा अवैध ठरतो या नियमाला अपवाद सांगा.
4. पैजेचा मार्गाने केलेल्या करारनाम्याबद्दल संबंधित कायद्याची चर्चा करा.

03/04/23

Paper / Subject Code: 75711 / Law of Contract & Specific Relief (75: 28 marks)
FULLB Sem - I

QP: 10028092

Time: 2:30 Hours

Marks: 75

1. Answer in two sentences: Attempt any 6 एक दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

कोणतेही सहा

(2 marks each)

- Which parties are competent to Contract? कोणते पक्षकार करार करण्यास पात्र असतात?
- What do you understand by the term *consensus ad idem*? संमती कशाला म्हणतात?
- Give three examples of contingent contracts. घटनवलांबी करारचे तीन उदाहरणे द्या.
- What is the effect of novation, recession and alteration on contracts? नूतनीकरण, रद्दीकरण आणि बदलाचा करारावर काय परिणाम होतो?
- State the rights of a 'Finder of goods'. वस्तू शोधकरत्याचे अधिकार सांगा.
- Mention the contracts which are not specifically enforceable, under Specific Relief Act, 1963. विशिष्ट दिलासा कायदानुसार विशिष्ट अमलबजावणीसाठी योग्य नसलेले करार सांगा.
- Give the relevance of the remedy of a 'Declaratory Decree' under Specific Relief Act, 1963. घोषणात्मक हुकूम विशिष्ट दिलासा कायदानुसार स्पष्ट करा.
- Define 'Proposal' as per Indian contract Act 1872. प्रस्ताव व्याख्या सांगा भारतीय करार कायदा अनुसार.

2. Short Notes: Attempt any 2

(6 marks each)

- Communication of acceptance, offer and revocation स्विकृतीचे संदेश वहन, प्रस्ताव आणि प्रस्ताव रद्द करणे.
- Discharge of contract करारातून मुक्तता
- Difference between Fraud and Misrepresentation फसवणूक आणि विपर्यस्त वर्णन करणे फरक सांगा.
- Authentication of Digital Signature डिजिटल स्वाक्षरी प्रमाणीकरण

3. Situational Problems: Attempt any 2 सोडवा कोणतेही दोन

(6marks each)

- Are the following offers valid? खालील प्रस्ताव वैध असतात का?
 - A garment store gave the following advertisement in the newspaper: "Special sale for tomorrow only. Men's wear reduced from Rs. 2,000 to Rs. 1,000." कपड्यांच्या दुकानाची पेपर मध्ये जाहिरात देण्यात आली की, फक्त उद्यासाठी विशेष सेल. पुरुषांचे कपड्यांच्या किमती रु. 2000/- वरून रु.1000/- पर्यंत कमी करण्यात येत आहे.
 - 'P' says to 'Q', "'J' will sell you a camera.'" 'P' owns three different types of cameras of various prices. 'प' ने 'क' ला सांगितले की, 'ज' तुला कॅमेरा विकेन. 'प' कडे तीन वेगवेगळ्या प्रकारचे कॅमेरे वेगवेगळ्या किमतीचे आहेत.
 - An auctioneer displays a painting before a gathering in an auction sale. लिलाव करणाऱ्याने लीलावामध्ये समोरील लोकांना चित्र दाखवले.

ii. Dr. Anil is Mr. Ram's medical adviser. He demands money from Mr. Ram which Mr. Ram declines to pay. Dr. Anil then threatens to make known the effect of Mr. Ram's communication to him as a patient. This is Contrary to Dr. Anil's duty. डॉ. अनिल हे श्री. राम यांचे आरोग्य विषयक सल्लागार आहेत. त्यांनी श्री. राम यांचे कडून पैसे मागितले जे देण्यास राम यांनी नकार दिला. डॉ. अनिल यांनी पेशंट म्हणून रामने दिलेली माहिती सार्वजनिक करण्याची धमकी दिली. हे डॉ. अनिल यांच्या वैद्यकीय दायित्वविरोधी आहे.

1. Can Mr. Ram sue for an injunction to restrain Dr. Anil from doing so? श्री. राम हे डॉ. अनिल प्रतिबंधित करण्यासाठी मनाई हुकूम मागू शकतो का?
2. How many types of injunctions are mentioned under the Specific Relief Act & explain those. विशिष्ट दिलासा कायदानुसार मनाई हुकूम कोणत्या प्रकारचे असतात ते सांगा.

iii. 'A' and 'B' each deposit Rs. 1 lakh with C to abide by the result of a bet between them. 'A' wins the bet. 'C' refuses to pay the amount to 'A'. Can 'A' recover the amount? Give reasons 'अ' आणि 'ब' यांच्यामध्ये लागलेल्या पैजेसाठी दोघांनी प्रत्येकी रु. १ लाख 'क' कडे ठेवायला दिले. 'अ' पैज जिंकतो. 'क' हा 'अ' ला पैसे देण्यास नकार देतो. 'अ' हे पैसे मिळवू शकतो का? सकारण सांगा.

iv. 'A' enters into a contract with 'B' for singing at his theatre for three nights for a fee of Rs. 1,000 every night. She sings for two nights and is taken ill. Can 'B' ask for damages for loss of profit from 'A'? Answer with reasons. 'अ' हा 'ब' बरोबर करार करतो ज्यामध्ये तिने 'ब' च्या थिएटर मध्ये तीन रात्री रु. १०००/- साठी गाण्याचे कबूल केले. पण दोन रात्री गायल्यानंतर ती आजारी पडते. 'ब' हा झालेल्या नुकसानीची भरपाई मागू शकतो का? सकारण सांगा.

4. Long Answers: Attempt any 3

(13 marks each)

- i. Elaborate the essential elements of a valid contract, with relevant case laws. वैध कराराचे वैशिष्ट्य सांगा योग्य केसेस सह स्पष्ट करा.
- ii. "Contracts without consideration are void." Comment. प्रतिफलाशिवाय करार हा अवैध असतो.
- iii. Discuss the difference between temporary, perpetual and mandatory injunctions. Explain the circumstances when temporary injunctions can be granted. तात्पुरता, कायमचा आणि अनिवार्य मनाई हुकूम यातील फरक सांगा. तात्पुरता मनाई हुकूम कोणत्या परिस्थितीमध्ये दिला जातो ते सांगा.
- iv. With relevant examples, describe recovery of possession of movable and immovable property. चल आणि अचल संपत्तीचा ताबा योग्य उदाहरणासह सांगा.
- v. Which are the general issues involved with standard form of contracts? Elaborate with examples. प्रमाणित करारासोबत कोणत्या अडचणी आहेत ते सांगा.
